

Annerledesklubben

Solid økonomi. Langsiktighet. Store tanker. - På mange områder tenker vi som en eliteklubb, sier daglig leder i Tromsdalen UIL Are Bessesen. **Side 6 og 7**

Krise, pessimisme og konkurser

Regiondirektør i NHO Arktis Sigrid Ina Simonsen mener det er viktig å holde hjulene i gang med målrettede tiltak, slik at man unngår konkurser og at byggebransjen mister folk og viktig kompetanse. **Side 15**

Avløpsdirektiv kan gi avgiftssjokk i Narvik (og andre større steder)

Nye rensekraft fra EU truer med å mangedoble regningen for innbyggerne om noen tiår. **Side 21**

- Mer til fylkesveiene

SV og Mona Fagerås ønsker en hånd på rattet når Nasjonal Transportplan (NTP) skal vedtas. NTP er satt opp til behandling i Stortinget 6. juni. **Side 4**

Nå starter forsvarsinvesteringene

Kun i Nordnorsk Rapport!

Mesteparten av midlene går til militært materiell og våpen, men oppgraderingen av bygningsmasse og infrastruktur som trengs for å understøtte de nye satsingene, blir i milliardklassen: Spekulasjonene for hvor mye som skal brukes i nord er mange og svinger mellom 10 og 20 milliarder kroner. **Les mer på side 26 og 27**

Forbereder seg på tøffere tider

Flere større anleggs- og infrastrukturprosjekter i offentlig regi i de nordligste fylkene bøter på noen av utfordringene byggebransjen opplever lengre sør i landet, men som 2023 blir innværende år tøft for bygg- og anleggsbransjen i Nord-Norge. Nå tar de største entreprenører grep; de konsoliderer og flytter maktbasen nordover.

- Vi styrker vår konkurransevne, sa adm. dir. i Consto AS, Kent-Helge Holst da fusjonen var et faktum.

Se ellers våre tabeller, kommentarer, analyser og intervjuer i forbindelse med den nordnorske bygg- og anleggsbransjen.

Les mer på side 8 - 17

Isohatt - Frostsikring av betongelementer

Isohatt™ sørger for enkel og optimal isolasjon med minimalt av gravearbeid. Presisjonsstøpte isolasjonselementer i polyuretanskum.

Isohatt™ egner seg til de fleste dimensjoner og spesielt godt til eksentriske og sentriske betongkumkjegler.

"En liten revolusjon, isolert sett"

dagfinn@wdf.no
Tlf. 47 23 03 85

WDF ISOLASJON

VISINOR

Vi sikrer Norge

Visinor Rehab AS har spesialkompetanse innen betong og betongrehabilitering. Høy kompetanse og lang erfaring gjør oss til ditt tryggeste valg.

Vi har utstyr for vannmeisling, betongsprøyting, diverse overflatebehandlinger, injeksjonsarbeid, forskalingsarbeid, rekkverksarbeid, katodisk beskyttelse, fugemontasje, fuktisolering, erosjonssikring, underbrulift osv.

Med ca. 45 dyktige fagfolk påtar vi oss gjerne de mest krevende jobbene, i hele Norge og Sverige.

Forsvaret til unnsetning

■ I september er det tre år siden Norges Bank startet sitt rentehevingssløp fordi det ikke lengre var behov for pandemien nullrente, og det gjaldt å komme seg tilbake til normale tilstander. Hvorvidt dette ville vært nok til å balansere økonomien og bremse en gryende inflasjon, får vi aldri vite, da en annen og mye sterkere makroøkonomisk impuls inntok arenaen: Putins angrep på Ukraina.

■ Angrepet startet en kjedereaksjon: Gasstrømmen fra Russland til sentraleuropa ble kuttet og sendte energiprisene i været. Samtidig ble eksporten fra en av verdens største korn- og matoljeeksportører kraftig redusert, hvilket sendte matvareprisene i samme retning som energiprisene. Prisene på energi og mat er to av de viktigste faktorene i det som kalles konsumprisindeksen (KPI), kjernen i hvordan Norges Bank måler inflasjon. Går KPI opp, går inflasjonen opp. Så setter Norges

Bank opp renten for at forbrukerne skal ha mindre å rutte med, bruke mindre og dermed presse prisene ned igjen.

■ Resultatet ser vi nå; banker, dagligvarekjeder og energiselskaper leverer rekordresultater, mens vanlige folk har blitt fattigere. Rentehevingen struper ned markedet for nyboliger, og drar deler av byggenæringen med seg, særlig på sørøstlandet. Situasjonen oppleves dramatisk for mange også her i nord, men tallene fra Næringslivets økonomibarometer/NHO viser at bedrifter i Finnmark og Troms topper listene over de fylkesvis største optimistene i Norge, med Nordland på sjetteplass.

■ Nord-Norge har også prosentvis større andel offentlig virksomhet i næringsmixen enn tilfellet er lengre sør. Reduksjonen i boligbygging merkes derfor mindre i nord fordi andelen offentlige byggeprosjekter er større og går som planlagt. Nå kommer det flere.

■ Putins angrep på Ukraina trigget ikke bare inflasjon og energikrise, det tvang også politikere over hele Europa til å innse at drømmen om fredelig sameksistens med vår store nabo i øst ikke kan tuffes på papiravtaler og ensidig nedrustning. Et mer balansert styrkeforhold må også til. "Nord-områdene er Norges viktigste strategiske interesseområde, og blir militært enda viktigere for Russland og for våre allierte. Ivaretagelse av norske interesser og bidrag til mest mulig stabilitet i våre nærområder vil kreve mer av Norge, politisk og militært," sier forslaget til ny Langtidsplan for forsvaret (LTP). Og denne gangen følges ordene opp med bevilgninger som monner.

■ Den nye planen gir Forsvaret ytterligere 600 milliarder kroner de neste 12 årene, så totalsummen for investeringer og drift går opp til 1624 milliarder kroner. Titalls milliarder av dette skal brukes i Nord-Norge, delvis på

å oppgradere anlegg Forsvaret ikke har hatt råd til prioritere å vedlikeholde, delvis på å bygge ny kapasitet for opprustningen som er underveis. I begge tilfeller byr dette på gyldne muligheter for bygg- og anleggsbransjen i nord, og de første kontraktene er allerede lyst ut. Dette er den første bølgen.

■ I neste bølge skal tusenvis av unge mennesker, både profesjonelle soldater og vernepliktige, flytte inn i og rundt de komm-

ende anleggene. Bølgen bringer ungdom og skatteinntekter inn i regioner som sliter med aldrende befolkning og fraflytting. De militære skaper marked for hele spekteret av kommersiell virksomhet gjennom sin blotte tilstedeværelse. Det er ikke bare militært at Forsvaret nå kommer landsdelen til unnsetning, men som et verdifullt tilskudd til hele samfunnet!

■ Vi ønsker dere hjertelig velkommen!

Vi siterer

"Vi kan se hvor lavt Gud verdsetter rikdom ved de menneskene han gir den."
- Pave Alexander (Tanker om forskjellige emner, 1727)

"Jeg har truffet mange nakne kvinner i mitt liv - men aldri noen som har kunnet spinne."
- Fredrik Stabel, (1914–2001) norsk skribent, avistegner og humorist

"Livet er det som skjer mens vi legger andre planer."
- John Lennon, britisk låtskriver, vokalist og gitarist (1940-1980)

Mureren

Jeg vil med dette svare på din forespørsel om nærmere opplysninger angående pkt. 3 i min skademelding. Jeg oppgir "dårlig planlegging" som årsak til ulykken. Du sier i ditt brev at jeg bør forklare mer fullstendig, og jeg håper derfor at følgende detaljer vil være tilstrekkelig.

Jeg er murer av yrke. På ulykkesdagen arbeidet jeg alene på taket av et 5-etasjes nybygg. Da jeg var ferdig med jobben, oppdaget jeg at jeg hadde ca 200 kg murstein til overs. I stedet for å bære steinen ned for hånd, bestemte jeg meg for å fire steinen ned i en tønne ved hjelp av en talje som, heldigvis, var fast i bygningen i 5. etasje.

Etter å ha sikret tauet nede på bakken, gikk jeg opp på taket, svingte ut tønna og la steinen oppi. Så gikk jeg ned på bakken igjen og løsnet tauet, samtidig som jeg holdt fast for å sikre en sakte og pen firing av de 200 kg med stein. Som du vil se av pkt 11 i skademeldingen er min vekt 60 kg.

På grunn av overraskelse ved plutselig å bli rykket opp i lufta, mistet jeg kontrollen og glemte å slippe tauet. Selvfølgelig for jeg nokså fort opp langs bygget. I nærheten av 2. etasje møtte jeg tønna som for nedover med en like imponerende fart. Dette forklarer kraniebruddet, de mindre skrammene og det brukne kragebeinet som er nevnt i skademeldingens del III. Bare noe forsinket fortsatte jeg min hurtige oppstigning, og stoppet ikke for 2 ledd av fingre på høyre hånd satt inne i talja. Heldigvis hadde jeg på dette tidspunkt gjenvunnet min åndsnærværelse, og klarte å holde fast i tauet til tross for den pinefulle smerten jeg nå begynte å kjenne.

Men tønna med stein traff bakken omtrent samtidig, og bunnet falt ut av tønna. Fri for vekten av mursteinene, veide tønna nå ca 20 kg.

Jeg viser igjen til min vekt, pkt 11. Som du sikkert kan forestille deg, startet jeg nå en hurtig nedstigning langs bygningen. I nærheten av 2. etasje møtte jeg tønna som var på vei opp. Dette er grunnen til de 2 ankelbruddene, den brukne tønna og de alvorlige riftene i beina og underkroppen.

Her begynte lykken å snu seg noe, sammenstøtet med tønna så ut til å ha sinket meg såpass at dette begrenset skadene da jeg falt oppi haugen med murstein og, heldigvis, brakk kun tre ryggvirvler.

Dessverre må jeg rapportere at da jeg lå der i smerte på mursteinshaugen, ute av stand til å bevege meg, og mens jeg betraktet den tomme tønna 5 etasjer over meg, ble jeg igjen åndsfraværende og slapp dermed tauet, med den følge at tønna igjen kom nedover med stor fart og traff meg i mursteinshaugen over brystet og nesa, slik at resultatet ble 10 brukne ribben, brukket nese og inntrykket kjeveben, som nevnt i skademeldingen del IV. Etter denne så ulykkelige hendelse har jeg gått 90% invalid.

Med påholden penn, Ole B. Olesen, tidl. murer

Innhold

Nr. 2 - 2024

Kongen av musikalsk melankoli	3	Vann og avløp	
Bygg og anlegg		VA-utfordringen: Avløpsdirektiv kan gi avgiftssjokk i Narvik	21
Mer penger til fylkesveiene	4	- Staten må på banen	23
Generelt næringsliv - idrett		Offentlig sektor	
50 ideer for din bedrift	5	Sysselsettingstoppen Nord-Norge: Total dominans fra det offentlige	24
Annerledesklubben	6	Skal investere milliarder i nord:Nå starter forsvarsinvesteringene	26
Bygg og anlegg		Prosjekt	
Forbereder seg på tøffere tider	8	Bygde fiskemottak på rekordtid	28
Positivt for malerbransjen	11	Viktig kontrakt til Vesterålen	29
Lønnsomt 2022 for VVS-bransjen i nord	12	Millioner til bedre havn	29
Brukbart 2022 for elektrobransjen	14	Topp moderne anlegg	30
Krise, pessimisme og konkurser	15	Generelt	
Trenger fagfolk i nord	16	Nytt senter på 12.500 kvadrat	31
Offentlig sektor			
Steile fronter og usikkerhet rundt EUs bygningsdirektiv	18		
- Vi er 12 år på etterskudd	19		
23 norske aktører ber EU presse Norge	20		

Kongen av musikkalsk melankoli

Seks år etter at han slapp sin første låt, er Bjarkøyværingen Ruben Markussen (29) en av landets fremste artister.

Av – Jonas Ellingsen

Med 1,3 millioner månedlige lyttere på Spotify og rause terningkast fra opptredener på de største festivalene og konsertscenene i Norge, er suksessen et faktum.

- Folk liker musikken min. Det er en fantastisk deilig følelse, sa Ruben til Aftenposten da karrieren tok av for alvor i 2019.

Gjennombruddet

Det nasjonale gjennombruddet kom i 2018 med to Spellemannpris-nominasjoner og en nominasjon til årets nykommer i P3 Gull. Året etter vant han spellemannsprisen for Årets låt med sangen "Lay by me", som også lå høyt på hitlistene i Danmark, Finland og Sverige.

Da han ga ut EP-en "Animosity" i 2021, ble den liggende i hele 32 uker på VG-lista. Det bekreftet at artisten Ruben var kommet for å bli. I tillegg til egne utgivelser har Ruben samarbeidet og gitt ut låter med artister som Alan Walker, Emilie Hollow, Emma Steinbakken og Ina Wroldsen.

Startet på gutterommet

Det var neppe tanken på penger og berømmelse som drev Ruben, da han begynte å spille inn sine første låter i 13-års-alderen hjemme på gutterommet på Bjarkøy utenfor Harstad.

- Det var ikke så mye å finne på, annet å henge med venner. Musikken ble en vei til kreativitet og utforskning av meg selv, sa Markussen i et intervju med Ballade.no i 2019.

Men hobbyen utviklet seg like fullt til en karriere som har begynt å sette spor etter seg på artistens bankkonto.

I 2021 hadde Markussen en alminnelig inntekt på 1.508.926 kroner og en formue på 1.066.358 kroner. Han betalte

426.377 kroner i skatt. I 2022 var tilsvarende tall steget til 1.622.839, 1.581.355 og 680.360 kroner.

Eget selskap

Det er fortsatt et stykke unna de formidable inntektene til Kygo og Alan Walker, som var de best betalte musikerne i Norge i 2022, med inntekter på henholdsvis 54,2 og 28,3 millioner. Likevel må man kunne si at 29-åringen fra Bjarkøy gjør det godt i en bransje der talent og innsats ikke gir noen garanti for økonomisk suksess.

I 2019 etablerte artisten selskapet Markussen Music AS. Dette avløste enkeltmannsforetaket Ruben Markussen, som ble opprettet to år tidligere. Begge har bransjekoden 90.011: Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet innen musikk.

Fra Rena til Los Angeles

Musikken og magien fra gutterommet staket ut den videre kursen for Ruben Markussen.

Etter videregående flyttet han til Rena for å studere musikkproduksjon ved Høgskolen i Innlandet. Deretter fulgte noen måneders opphold i Los Angeles, der han var tilknyttet et Independent Artist-program ved Musicians Institute.

Til tross for en relativt kort karriere har Ruben allerede

MELANKOLI: Artisten har vært åpen om sine psykiske problemer, og mange av låtene hans handler om nettopp dette. Det har hjulpet fans som sliter selv. Pressefoto - Ruben på Facebook

ETABLERT ARTIST: Ruben Markussen fra Bjarkøy har på få år markert seg som en artist å regne med. Han har over 500 millioner streams, med lyttere både i og utenfor Norge. Pressefoto - Ruben på Facebook

virkelig smakt på suksessen – 1 Spellemannpris for årets låt og 4 nominasjoner. Med mer enn 1.000 dager på Norges Spotify Topp 50 liste har han virkelig etablert seg.

Hjem i sommer

- Liveshowet Ruben kommer med er utarbeidet over flere år og holder høyt nivå, reklamerer festivalen Bakgården i Harstad, som gleder seg til å få artisten hjem igjen i august. De tillater seg å ta en liten promille av æren for at Ruben er en av landets mest bejublete popartister i dag. Bakgården var den første festivalen som allerede i 2017 satte

Ruben på plakaten, før artisten i det hele tatt hadde gitt ut musikk.

Hjelper andre

På scenen slipper Ruben Markussen løs alle hemninger og kaster seg rundt i takt med musikken. Men musikken hans har en mørk side.

13 år gammel utviklet han sosial angst. De tre første låtene han ga ut var en trilogi der han beskrev sine egne erfaringer med psykisk helse og sosial angst.

Ruben har vært åpen om sine psykiske problemer, og han får

mange henvendelser fra fans som sliter selv.

- Jeg prøver å ta stilling til det og svarer på det jeg kan svare på. Samtidig er det en vanskelig ting å ta ansvar for, sa han i et intervju med NRK P3. - Jeg kan ikke hjelpe folk ut av det, men prøver å oppfordre til å søke hjelp, enten hos psykolog, familie eller venner. Det viktigste er å ha noen å snakke med, sier artisten, og legger til:

- Det beste noen kan gjøre for meg er bare å høre på hva jeg har å si. Resten må jeg jobbe med selv.

Våre tjenester:

- Graving
- Vann og avløp
- Riving av bygg og konstruksjoner
- Utomhusarbeid
- Sprenging
- Massetransport
- Teletining
- Tomter og feltutbygging

Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS
Stakkevollvegen 309, 9019 Tromsø
Herbjørn: +47 907 30 177
Per Ola: +47 913 84 559

Vi utfører alle typer oppdrag innen avfallshåndtering i nærområdet, inkludert industritjenester, og har et bredt spekter kjøretøy og oppsamlingsenheter for ethvert behov.

Vi har avfallscontainere fra 660L - 44m3. Avfallet som samles inn sorteres før det transporteres videre til miljøriktig sluttbehandling.

Sjøgren
GJENVINNING AS

- Containerutleie
- Avfallsbehandling
- Tomming av septikk
- Tankrengjøring
- Sugebiltjenester
- ADR Transport

Tlf.: 95 30 35 35 • logistikk@sjogren.no
Svartfjellvegen 3 • 9602 HAMMERFEST

Mer penger til fylkesveiene

SV ønsker å ha en hånd på rattet når Nasjonal Transportplan (NTP) skal vedtas.

Av – Edd Meby

- Vi snakker godt med regjeringspartiene og håper jo at de skal velge oss som samarbeidspartner for å få Nasjonal Transportplan gjennom Stortinget, sier stortingsrepresentant Mona Fagerås (SV).

- Får dere gjennomslag?

- Jeg er nøktern optimist, men dersom SV skal være med og finansiere prosjekter, må vi også ha innflytelse på den politiske retningen, og da må vi presse regjeringen litt.

Hverdagsveiene

Fagerås er fra Lofoten og sitter i transport- og kommunikasjonskomiteen, som nå behandler NTP.

- Vi har nå halvannen måned med forhandlinger og kompromisser foran oss, før komiteen legger frem sin innstilling, sier hun.

11. og 12. april var det høring om NTP i komiteen, og der var det mange som tok opp viktigheten av vedlikehold og utbedring av fylkesveinettet. Det er også SV opptatt av:

- Det er et stort etterslep på vedlikehold av fylkesveiene og det må vi gjøre noe med når vi lager ny NTP. Det er mye viktigere å ta vare på disse «hverdagsveiene» i Nord-Norge enn å bygge flere firefelts motorveier sørpå med fartsgrense på 110 kilometer i timen.

Oversolgt i nord

Fagerås er opptatt av å få mer ut av hver samferdselskrone og ta vare på de veiene vi allerede har, i stedet for å bruke mye penger på nye prosjekter.

- Regjeringen har etter min mening har oversolgt seg i nord, og lovet mer enn de kan holde. Jeg er skuffet over at regjeringen ikke legger mer penger i potten til fiskerihavner eller dobbeltspor på Ofotbanen.

- Og Nord-Norge-banen?

- Jeg hadde ingen forventninger...

- ...og de ble innfridd?

- Ja, det kan du si. Men jeg har ennå ikke gitt opp det prosjektet.

Løfter og virkelighet

Nasjonal Transportplan er satt opp til behandling i Stortinget 6. juni. Mona Fagerås regner med at forhandlingene vil pågå helt frem til en uke før debatten i Stortinget. Men selv om de store linjene i norsk samferdselspolitikk fastlegges i Nasjonal Transportplan, så er det i statsbudsjettene i årene fremover det skal prioriteres og finansieres. Nord-Norge vet bedre enn de fleste at NTP er dokumentet for de fagre løfter og store ambisjoner, mens statsbudsjett er den harde virkeligheten.

Hua i handa

SV-representanten er en av dem som mener det er vanskelig for Nord-Norge å vinne frem med legitime krav.

- Nord-Norge blir nærmest latterliggjort for vårt ønske om jernbane til Tromsø, men samtidig er det helt uproblematisk å bruke 40 milliarder kroner for å kutte

reisetiden på tog i Østfold med noen minutter.

- Hvem har skylden for at Nord-Norge ikke vinner frem?

- Vi må ta litt av skylden sjøl. Vi står med hua i handa.

Reaksjonene i Nord-Norge

Som ventet var det både ris og ros da samferdselsministeren la frem NTP.

Finnmark:

- Finnmark er et viktig fiskerifylke og Europas matfat. Det er veldig bra at man går i gang med havneutbedringer i Vardø, Kjøllefjord og Mehamn, sa leder for hovedutvalg for samferdsel i Finnmark fylkeskommune, Odd Erling Mikalsen (Frp)

- Samtidig har Finnmark en rekke fiskerihavner med stort behov for oppgradering, og det er skuffende at man ikke har fremmet nye prosjekter i Finnmark før 2030. Det vitner om fraværende ambisjoner for Norges nordligste fylke, sier hovedutvalgslederen. Regjeringa må ta situasjonen i Finnmark på alvor. Med tanke på den nye sikkerhetssituasjonen, er veinettet avgjørende i en beredskapssammenheng,

Troms:

Troms Arbeiderparti er skuffet over at de mulighetene som ble pekt på i konseptvalgutredningen «Transportløsninger for Nord-Norge» ikke er fulgt opp i Nasjonal Transportplan. Ny innfartsvei til Tromsø over Østre Malangen er tidligere karakterisert som et samfunnsøkonomisk lønnsomt prosjekt og Troms Arbeiderparti har tydelige forventninger til at

Stortingsrepresentant for Nordland SV Mona Fagerås sitter i transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget: - Nord-Norge blir nærmest latterliggjort for vårt ønske om jernbane til Tromsø, men samtidig er det helt uproblematisk å bruke 40 milliarder kroner for å kutte reisetiden på tog i Østfold med noen minutter. Foto: Stortinget

Østre Malangen og Ullsfjordforbindelsen/Nordområdeveien tas inn i NTP.

Nordland:

- Vårt næringsliv ønsker å frakte mer gods på bane. Men forslaget til NTP har lave og uklare ambisjoner for Ofotbanen og Nordlandsbanen. Ofotbanen er kritisk viktig for transport av sjømat og mineraler til Europa, og dagligvarer og post fra sør til nord. Banen har lenge vært presset til sitt ytterste. Selv om strekningen bare utgjør 1 prosent av Norges samlede jernbanenett, så frakter strekningen 60 prosent av den samlede norske tonnassen på norsk jernbane. Annenhver handlepose i Nord-Norge har kommet nordover via tog. For Ofotbanen er det kun én løsning, og det er dobbeltspor, sa fylkesråd for samferdsel i Nordland, Marianne Dobak Kvensjø. ▶▶

FERMAR
SKRÅSTØTTER
DEKKESTØTTER

HØYTRYKKS VASKERE for
MØKKAJØBBER

LIMACO BISON PRODUCTS
BLUEMAX
KAPASITETSVIFTER

www.limaco.no tlf 901 46 852 mail: olav@limaco.no

Y. E Anlegg og Transport AS

er en maskin entreprenør med lang erfaring fra både store og små prosjekter.

Vi driver med alt innen graving, masseforflytning, grunnarbeid, rørlegging, kabel/fiber, brøyting og transport.

YEANLEGG OG TRANSPORT

Tlf: 48 11 88 79
Kågsundvn. 1577, 9192 ARNØYHAMN

50 ideer for din bedrift

Kunstverk forbedrer estetikken og atmosfæren i arbeidsmiljøet.

Her får du mange ideer om hva mange bedrifter behøver å kjøpe, men som ikke mange enda har kjøpt. Hver bedrift har unike behov, men disse er bredt anvendelige i mange ulike industrier.

- Ideer for investering i digitale teknologier:** Kan gi bedrifter en konkurransefordel i et stadig mer komplekst marked.
Datasikkerhet: Mange bedrifter har grunnleggende sikkerhetsløsninger på plass, men med økende trusler som ransomware, kan investering i avanserte cybersikkerhetsløsninger være en god idé. Mange små bedrifter har ennå ikke investert tilstrekkelig i datasikkerhet. Herunder kan vi også nevne identitets- og tilgangsstyringssystemer for å forbedre interne sikkerhetsprotokoller.
- Blockchain-teknologi:** For sikrere og mer transparente transaksjoner.
- Automatiseringsverktøy:** Det er mange bedrifter som ennå ikke fullt ut har utnyttet automatisering for å effektivisere operasjoner.
HR-systemer: For bedre personalforvaltning og effektivitet.
Automatiserte regnskaps-systemer: For å effektivisere bokføring og rapportering.
- Dataanalyseprogramvare:** For å forstå kundeferd, forbedre tjenester og beslutningstaking kan investering i avansert dataanalyse være nyttig.
- Fjernarbeidsløsninger:** For å bedre tilpasse seg hybrid arbeidsmodeller. Pandemien har vist viktigheten av fleksible arbeidsforhold, men mange bedrifter har ikke permanent implementert teknologi for fjernarbeid.
- Kulturbyggende programvare:** Teambygging og bedriftskultur er ofte oversett, men det finnes programvare som kan hjelpe med å bygge en positiv kultur.
- Kundeopplevelsesplattformer:** For å bedre håndtere kundens reise og forbedre deres tilfredshet. For å samle kundeinteraksjoner fra ulike kanaler og analysere dem.
- KI-drevne markedsføringsplattformer:** For å personalisere kundeopplevelser.
- Chatbots for kundeservice:** For å automatisere rutineoppgaver og forbedre kundetilfredshet.
- E-læringsplattformer:** Bedrifter kan forbedre kompetansebygging blant ansatte gjennom online kurs.
- Augmented Reality (AR)-verktøy:** For opplæring eller produktvisninger.
- 3D-printere:** For prototyping eller småskala produksjon.
- IoT-enheter for overvåking eller strømsparing:** Begrepet IoT, eller Internet of Things, refererer til det kollektive nettverket av tilkoblede enheter og teknologi som letter kommunikasjon mellom enheter og skyen, samt mellom enhetene selv. For eksempel for å holde styr på inventar eller utstyr i sanntid.
- Språkoversettelsesverktøy:** For internasjonal ekspansjon eller flerkulturelle arbeidsmiljøer.
- Droner:** For inspeksjon av eiendom, levering, eller markedsføring.
- Helse- og sikkerhetsteknologi:** Som f.eks. berøringsfrie termometer eller luftkvalitetsmålere.
Ideer for investering i ikke-digitale produkter: Å investere i slike produkter kan bidra til å skape et mer funksjonelt, effektivt og behagelig arbeidsmiljø, og kan forbedre den generelle arbeidskvaliteten, helsen og trivselen blant ansatte.
- Bærekraftige forsyninger og teknologi:** Energieffektive maskiner og systemer for avfallsbehandling er ofte oversett, f.eks.: Resirkulerbart kontormateriale, komposterbare kaffekopper, miljøvennlig rengjøringsutstyr, gjenbrukbare matinnpakninger for å redusere bruken av plastfolie og plastposer, gjenbrukbare kluter for å erstatte engangs papirhåndklær og kluter.
- Verktøy for stresshåndtering:** Som stressballer eller små "fidget"-leker.
- Mange investeringer kan skape et mer funksjonelt, effektivt og behagelig arbeidsmiljø, og forbedre den generelle arbeidskvaliteten, helsen og trivselen blant ansatte.**
- Spill og puslespill i pauserommet:** For mental avkobling og teambygging.
- Mental helsestøtte:** I en tid med økende stress, kan psykologtjenester eller mentale helseprogrammer for ansatte være en god investering.
- Ergonomiske møbler:** For å fremme bedre arbeidsstillinger og redusere helseproblemer blant ansatte, f.eks. **Sitt-/stå-skrivebord:** For variert arbeidsstilling gjennom dagen.
- Ergonomiske tastaturer og mus:** For å minske risikoen for muskel- og skjelettplager.
- Holdningskorrigeringsseler:** For å hjelpe ansatte med å vedlikeholde god holdning.
- Anti-trøtthetsmatter:** For de som står mye i jobben, som i butikker eller på verksteder.
- Lydisolerende materialer:** For å skape roligere arbeidsmiljøer.
- Modulære kontorløsninger:** For fleksibel utnyttelse av arbeidsplasser.
- Plantevern og luftrensere:** For å forbedre innneklimaet på kontoret.
- Nødutstyr og førstehjelpsett:** Ofte oversett, men viktig for sikkerheten.
- Førstehjelpskurs eller brannsikkerhetskurs:** Fysisk opplæringsmaterieell og dummyutstyr for praktiske øvelser.
- Elektriske scootere eller sykler:** For kortere reiser rundt på et stort bedriftsområde.
- Tak- eller veggmonterte whiteboards:** For spontane møter og idégenerering.
- Mikro-kjøkkener eller snacksstasjoner:** For å fremme trivsel og samhold blant ansatte.
- Kvalitetsbelysning:** For å forbedre fokus og redusere øyretretthet.
- Bevegelige skillevegger:** For enkel omorganisering av kontorlokaler uten store ombygginger
- Hånddrevne papirodeleggere:** For å sikre konfidensiell informasjon uten å være avhengig av strøm.
- Kvalitetskaffe- og teløsninger:** For å forbedre ansattes trivsel og produktivitet.
- Kjæledyrvennlige fasiliteter:** For de bedriftene som tillater kjæledyr på arbeidsplassen.
- Kunstverk eller dekor:** For å forbedre estetikken og atmosfæren i arbeidsmiljøet.
- Vannfiltreringssystemer:** For å tilby renere drikkevann til de ansatte.
- Solskjerming:** For å redusere solblend og varme i kontorbygninger.
- Magnetiske oppslagstavler:** For enkel deling av informasjon og planer.
- Interaktive informasjonstavler:** Fysiske tavler der man kan skrive og feste informasjon for alle ansatte.
- Gjenbrukbare navneskilt:** For enkel identifikasjon i større bedrifter eller ved arrangementer.
- Ulike typer tidtakere:** For å fremme teknikker som Pomodoro for økt produktivitet.
- Personlige oppbevaringsløsninger:** Som låsbare skap for ansattes personlige eiendeler.
- Fargekoder og etiketter:** For bedre organisasjon av fysiske dokumenter, hyller og arbeidsområder.
- Boksepute:** For trening og nedsatt stress
- Styrketreningsbenk:** For økt styrke og nedsatt stress
- Tredemølle:** For nedsatt stress og økt utholdenhet
- Bordtennisbord:** For moro, avkopling og nedsatt stress.

Annerledesklubben

ARE BESSESEN: - Vi skal gi våre ungdommer muligheten til å trene så mye de vil, i gode anlegg, med flinke trenere. TUIL skal være både bredde og topp. Uten topp, ingen bredde – og omvendt. Men det er ingen tvil om at vi vil tilbake til OBOS-ligaen og etablere oss på nivå to i norsk fotball. Det er et klart mål. Foto: TUIL

Solid økonomi. Langsiktighet. Store tanker. Tromsdalen UIL er annerledesklubben.

Av – Edd Meby

- På mange områder tenker vi som en eliteklubb, sier daglig leder Are Bessesen.

17 mill i 2024

Akkurat nå gir det seg ikke utslag i fantastiske sportslige resultater

på seniornivå. Klubbens seniorlag for menn holder til i Post Nord-ligaen – på nivå tre i norsk fotball. Men det er andre ting som former TUILs hverdag:

- Bydelsklubben utenfor Tromsø sentrum har rundt 1.700 medlemmer.
- Fotballgruppen omsetter i 2024 for 17 millioner kroner.
- Klubben eier sine egne anlegg. Den største inntektskilden er driften av en campingplass.

Først med AS

Tromsdalen UIL var den første klubben i idretts-Norge som etablerte et aksjeselskap. Det skjedde i 1985. Klubben har et nedslagsfelt på rundt 17.000 innbyggere og består av fem grupper; turn, fotball, ski, friidrett og dans – som er selvstendige enheter med egne regnskap og styrer. Sammen eier de selskapet TUIL AS, som igjen eier og driver Tromsø Lodge og Camping, bygger idrettsanlegg med kurs- og konferansesenter, treningssenter og bygg for utleie.

TUIL har hatt ambisjoner om å kommersialisere driften av idrettsanleggene – og har tilsynelatende klart det.

Bygger anlegg

Tromsø Lodge og Camping har 60 hytter og 60 bobilplasser, og er den økonomiske motoren i TUIL med en årlig omsetning på 35-40 millioner kroner. Overskuddet herfra går til å bygge anlegg og annen infrastruktur for den sportslige delen av klubben, til glede for eierne og bydelens befolkning. I 2022 hadde TUIL AS sitt beste år noensinne, med 39 millioner kroner i driftsinntekter og 6,5 millioner i driftsresultat.

- Alt vi tjener i aksjeselskapet går tilbake til å drive aktivitet. Det er jo derfor vi er her, og det som er hensikten med måten vi er organisert på, sier Bessesen.

Campingplassen

Campingplassen var i sin tid eid av Tromsø kommune og leid ut til Tromsdalen UIL, men på begynnelsen av 2000-tallet mente fremsynte TUIL-ledere at det var fornuftig å overta campingen fra kommunen, forteller Are Bessesen:

- Denne klubben har hatt – og har – svært dyktige ledere og stor kontinuitet på ledersiden. Det gjør det nok lettere å ta slike beslutninger. Totalt har vi investert rundt 50 millioner kroner de 10 siste årene i Tromsø Lodge og Camping, og vi er egentlig ganske stolte over reiselivssatsingen og hva den bringer til klubben.

Spleiselag

Inntektene fra driften av Tromsø Lodge og Camping har gitt TUIL muligheten til å bygge anlegg som klubber på samme nivå bare kan drømme om. I 2010 kom

ENTREPRENØRSERVICE

VI UTFØRER:

- Sjaktboring for forskjellige formål
- Styrt boring i fjell og løsmasser
- Boring for kabel- og VA-anlegg
- Kjerneboring for geologiske undersøkelser
- TBM
- Konsulenttjenester

- Fundamentering
- Fjellsikring

www.entreprenorservice.no

Bølerveien 61, 2020 Skedsmokorset • Tlf 67 17 30 00 • firmapost@entreprenorservice.no

Fakta: Tromsdalen UIL

Historie: Idrettslaget Fart og ungdomslaget Freidig slo seg sammen i 1938, skiftet navn til Radar i 1947 og Tromsdalen IF i 1951 og TUIL fra 1968.

Tilbud: Fotball, langrenn, friidrett, turn og dans.

Organisering: I 1997 ble TUIL et allianseidrettslag, der hver gruppe er ansvarlig for egen økonomi.

TUIL Arena 1 og i 2020 TUIL Arena 2. Med disse inntektene i ryggen kan det investeres 18 millioner i nytt lysanlegg og 26 millioner i nytt kunstgress med undervarme uten at noen mister nattesøvnen, og totalt regner klubben med at det de siste 40 årene er investert rundt en halv milliard i området. Her har aktører som Tromsø kommune, Sparebank1 Nord-Norge, Troms Kraft og Troms fylkeskommune vært med på et stort spleiselag rundt anlegg og infrastruktur. I tillegg til å dekke egne behov for trening og aktivitet, leier klubben også ut lokaler til blant annet Tromsø kommune. Klubbens eget treningssenter har pr. i dag 700 medlemmer og gir klubben både inntekter og bedre muligheter til å følge opp sine egne spillere.

Fem år med pluss

En viktig del av TUILs prosjekt er å bygge en bærekraftig økonomi som ikke er avhengig av salg av egne spillere, som i stadig større grad er en nødvendighet for norske fotballklubber for å få hjulene til å gå rundt. Men marginene er små og sportslig suksess er ikke automatisk det samme som økonomisk trygghet, selv om TUIL de senere år har levert gode regnskap og har opplevd fem år med overskudd. Dette har TUIL prestert med tippeligaklubben Tromsø IL som nærmeste nabo og konkurrent, både når det gjelder spillere, oppmerksomhet og penger.

Nye produkter

TUIL befinner seg greit med å være nummer 2-klubb i Tromsø, og Bessesen kan rapportere om et stadig mer krevende sponsormarked, selv om det fremdeles drives av næringslivets lokalpatriotisme og tilhørighet.

- Samarbeidspartnerne vil ha noe igjen, og de vil gjerne ha mer igjen enn de putter inn. Dette er en utvikling vi har sett over mange år, og som vi må forholde oss til. Vi ønsker å gi mer tilbake, men hva? Kompetanse? Synlighet? God samvittighet? Vi tilbyr alt dette, men i fremtiden er vi som klubb nødt til å utvikle nye og bedre produkter for våre samarbeidspartnerne.

Totalt regner klubben med at det de siste 40 årene er investert rundt en halv milliard i området. Her har aktører som Tromsø kommune, Sparebank1 Nord-Norge, Troms Kraft og Troms fylkeskommune vært med på et stort spleiselag rundt anlegg og infrastruktur. Foto: TUIL

The Walk

Denne produktutviklingen er klubben allerede i gang med. Stikkordet er bærekraft - og det er ingen ny tanke i TUIL. I perioden 2006-2008 ble klubben Norges første idrettsorganisasjon som ble sertifisert som Miljøfyrtårn, og A-laget spilte i en periode med slagordet «Grønn hverdag» på drakten. Det nye nå er prosjektet «The Walk» som ble startet i 2022. The Walk er et nettverk TUIL driver sammen med bedrifter og selskap som deler på kompetanse, erfaringer og strategi knyttet til bærekraft. Dette nettverket er merverdi for samarbeidspartnerne, men også motivasjon for TUIL til å etterleve bærekraftsmål om lavere energiforbruk, lavere vannforbruk og bedre avfallshåndtering.

Opprykk er målet

Dette eksemplet viser hvorfor Tromsdalen UIL ofte løftes frem som et eksempel på et mønsterbruk utenfor banen. Så hvordan skal klubben få til å overføre den administrative, økonomiske og organisatoriske suksessen ut på banen - til nye generasjoner spillere, større

Tromsdalen UIL har et nedslagsfelt på rundt 17.000 innbyggere og består av fem grupper; turn, fotball, ski, friidrett og dans – som er selvstendige enheter med egne regnskap og styrer. Foto: TUIL

talenter, flere poeng og opprykk fra nivå tre? Are Bessesen sier det sånn:

- Vi skal gi våre ungdommer muligheten til å trene så mye de vil, i gode anlegg, med flinke trenere. TUIL skal være både bredde og topp. Uten topp, ingen bredde – og omvendt. Men det er ingen tvil om at vi vil tilbake til OBOS-ligaen og etablere oss på nivå to i norsk fotball. Det er et klart mål.

- Denne klubben har hatt – og har – svært dyktige ledere og stor kontinuitet på ledersiden. Det gjør det nok lettere å ta slike beslutninger. Totalt har vi investert rundt 50 millioner kroner de 10 siste årene i Tromsø Lodge og Camping, og vi er egentlig ganske stolte over reiselivssatsingen og hva den bringer til klubben, sier daglig leder i TUIL, Are Bessesen. Foto: TUIL

SPUNT OG PEL PÅ SJØ OG LAND I HELE NORGE

Borede peler

Forankring

Rammede peler

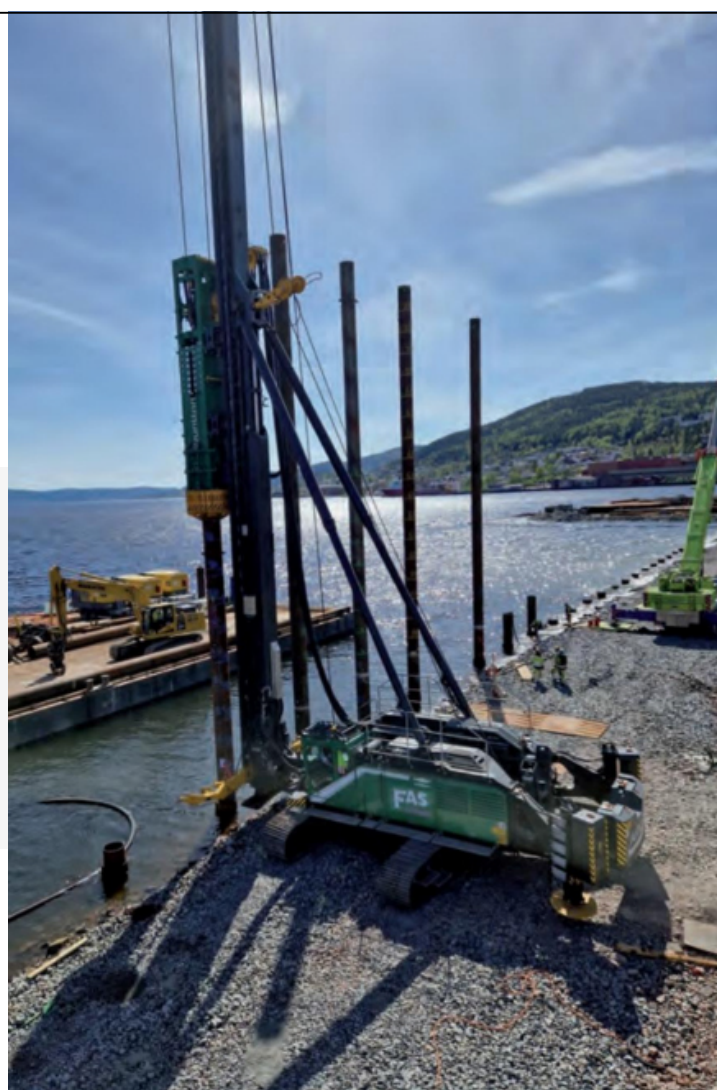

Spunting

Finn ut mer på www.fas.no

Forbereder seg på tøffere tider

Bodøs nye lufthavn er et av flere større, offentlige prosjekter som sikrer arbeid for landsdelens entreprenører. Illustrasjon: Avinor/Norconsult/LPO/Archus

Flere større anleggs- og infrastrukturprosjekter i offentlig regi i de nordligste fylkene bøter på noen av utfordringene byggebransjen opplever lengre sør i landet, men som 2023 blir inneværende år tøft for bygg- og anleggsbransjen i Nord-Norge. Nå tar de største entreprenører grep; de konsoliderer og flytter maktbasen nordover.

Av – Bjørn Tore Bjørsvik

Tall fra SSB viser en nedgang på 5,5 prosentpoeng i produksjonsindeksen for oppføring av bygninger fra mars 2023 til mars 2024, og en nedgang på 2,0 prosentpoeng for anleggsbransjen som helhet i perioden. Renteøkninger som har bremsset

byggingen av nye boliger og kostnadsøkning på byggevarer er gjengangere når årsakene til nedgangen forklares, og NHOs medlemsundersøkelse for april 2024 viser da også at pessimismen er størst blant NHO Byggenæringens medlemmer.

Samtidig viser NHOs tall at

- Vi styrker vår konkurransevne, sa administrerende direktør i Consto AS, Kent-Helge Holst da fusjonen var et faktum. Foto: Consto AS

bedriftsledere i Finnmark og Nordland er henholdsvis nummer to og fire på listen over hvor bedriftene er størst optimister med tanke på markedet fremover, mens Troms (på syvendeplass) er nøytrale. Kanskje er det derfor de største konsoliderer og kraftsamler i nord?

Samles i Tromsø

Landsdelens klart største entreprenør, Consto AS, meldte allerede i januar 2024 om en kommende innfusjonering av syv av konsernets datterselskaper innenfor byggebransjen. Det innebærer at alle selskapenes ansatte, eiendeler, rettigheter og forpliktelser overføres til Consto AS. Fusjonen ble gjennomført i april og Constokonsernet består nå av tre virksomhetsområder; Consto Bygg Norge, Consto Anlegg og Consto Bygg Sverige.

– En enklere selskapsstruktur vil ha flere fordeler. Sammenlåingen vil gi en plattform for samarbeid, kompetanseutveksling og erfaringsdeling mellom de sammenslåtte enhetene, slik at vi bedre kan benytte oss av konsernets samlede ressurser og kompetanse. Det vil skape synergier for alle resultatene, sa administrerende direktør i Consto, Kent-Helge Holst ved fusjonen.

– Vi har tro på at fusjonen vil styrke oss som en robust og konkurransedyktig enhet i markedet, rustet til å møte framtidige utfordringer og muligheter. Ved å samle våre enheter forventer vi å oppnå en rekke fordeler som vil gjøre oss til en attraktiv samarbeidspartner og arbeidsgiver. Kort og godt; vi styrker vår konkurransevne, la han til.

Troverdighet og tilfredshet for våre kunder er vår viktigste målsetning

Som en av de største maskinentreprenørene i Troms og Finnmark skal vi møte kundenes forventninger gjennom pålitelighet og kvalitet i arbeidet.

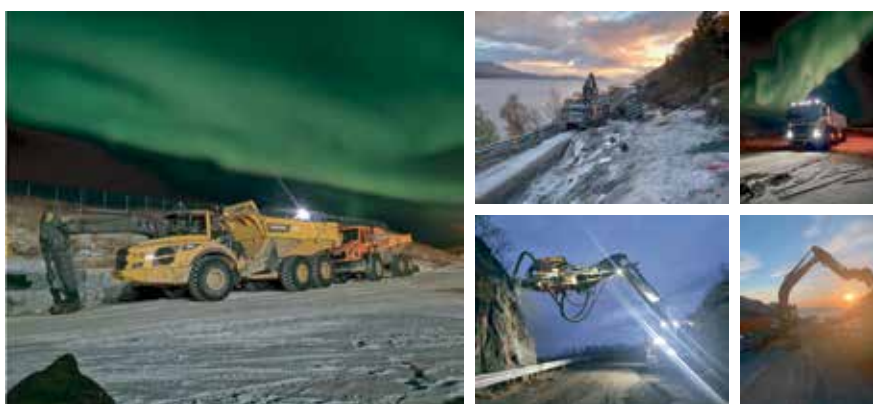
Måselv Maskin & Transport AS er offensive med en tydelig ambisjon og klar strategi for å opprettholde vår sterke markedsposisjon i et utfordrende marked.

Vi utfører for tiden oppdrag med etablering av småkraftverk i Foldvik og grunnarbeids- og infrastrukturjobber i forsvarssektoren.

Vi har stor kapasitet og er hele tiden på jakt etter nye oppdrag.

Møllerhaugvn. 28 • 9322 Karlstad
Tlf.: 77 83 28 80 • www.mmt-as.no

Samtidig som fusjonen ble formalisert, meldte Consto at den norske byggevirksomheten nå organiseres inn under Consto Bygg Norge i Tromsø, og at tidligere sjef for Consto Nord, Erling Danielsen blir konserndirektør for den norske byggevirksomheten.

Styrket ordreserven

Consto AS opplevde en opptur

fra 2021 til 2022, da omsetningen økte fra 8,09 milliarder kroner til 10,74 milliarder, hvilket genererte et resultat på 266,9 millioner kroner før skatt. Tallene inkluderer hele den landsomfattende virksomheten til konsernet, mens 2023-tallene ikke foreligger før utpå sommeren.

Imidlertid har Consto det siste

halvåret lykkes bra i å legge nye kontrakter til ordreserven. I slutten av fjoråret valgte Aibel og Equinor Consto som samarbeidspartner for entreprisen Main Civil Work i prosjektet Snøhvit Future på Melkøya utenfor Hammerfest. Noen kontraktssum er ikke offentliggjort, men foreløpige estimater anslår at prosjektet vil sysselsette mellom 200 –

300 årsverk for Consto i utførelsesfasen. Arbeidene vil pågå fra april/mai 2024 til desember 2026.

I februar i år signerte Consto kontrakt med Statnett SF om bygging av Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest kommune som del av Statnetts utbygging av kraftlinjen Skaidi-Hammerfest, og et ledd i Equi-

nors elektrifisering av Hammerfest LNG på Melkøya. Kontrakten er på 550 millioner kroner, har oppstart sommeren 2024 og er planlagt slutført høsten 2027.

Samme måned inngikk også Consto og Nordland fylkeskommune avtale om bygging av nye Mosjøen videregående skole.

Forts. neste side

Entreprenører

Juridisk selskapsnavn	Kommune	Fylke	Ansatte	Driftsinntekter			Driftsresultat			Ordinært resultat før skatt			Lønnsomhet			Soliditet		
				2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
CONSTO AS	Tromsø		677	116	10 743 535	8 086 871	243 949	221 780	266 903	222 788	7,2	7,3	22,6	21,3				
LEONHARD NILSEN & SØNNER AS	Andøy		537	154	1 870 748	1 116 999	59 349	55 910	68 786	54 864	8,7	8,8	36,9	43,3				
PEAB BYGG AS	Tromsø		625	153	1 610 661	1 591 972	-19 796	-59 924	20 550	141 120	24,9	-7,4	4,5	33,6	14,3	19,2		
ECONOR AS	Tromsø		168	152	1 105 142	766 346	-26 948	16 241	-25 882	15 551	-9,5	6,9	25,5	39,0				
SVEVIA NORGE AS	Vefsn		123	144	662 234	570 236	-17 814	-2 213	-19 052	-2 633	-9,3	-1,2	31,6	25,4				
NORDASFALT AS	Bodø		185	45	646 930	603 997	28 385	26 377	23 690	23 639	9,8	9,5	9,0	36,8	42,8	44,3		
ENTREPRENØR HARALD NILSEN AS	Alta		124	67	512 370	411 742	34 915	27 564	33 755	29 769	19,9	17,9	36,7	41,5				
ØKSNES ENTREPRENØR AS	Øksnes		97	126	387 447	309 569	1 196	2 912	-2 552	1 050	1,0	2,0	18,2	20,4				
ROALD MADSEN AS	Tromsø		82	91	351 485	270 405	-31 236	-29 034	-33 517	-29 370	-13,3	-13,7	40,7	65,5				
PTG KULDETEKNISK AS	Tromsø		113	93	325 767	219 902	26 261	15 593	26 709	15 705	23,8	17,8	36,3	26,8				
FROST KRAFTENTREPRENØR AS	Bodø		116	51	293 680	308 132	-35 230	-29 734	-36 374	-29 870	-23,6	-17,1	20,7	41,8				
LNS SPITSBERGEN AS	SVALBARD		80	73	270 742	284 515	10 558	30 519	13 353	29 132	6,2	10,6	36,6	32,8				
JM HANSEN AS	Tromsø		154	93	267 061	212 949	12 172	-6 707	12 795	-6 953	11,6	-7,7	21,8	52,2				
OTTAR BERGERSEN & SØNNER AS	Bø i Nordland		80	54	241 717		6 864	-6	6 905	-6	13,1		54,4	100,0				
ELEKTRO BODØ AS	Bodø		153	58	224 326	245 764	8 161	821	8 257	1 716	7,7	1,4	50,7	53,7				
HAALAND MO AS	Rana		152	40	192 830	115 372	11 143	-7 871	10 408	-8 361	19,2	-13,7	19,9	10,5				
HAK ENTREPRENØR AS	Alta		92	32	191 407	166 452	15 307	7 826	14 001	5 908	20,2	10,8	19,0	21,3				
MBA ENTREPRENØR AS	Rana		85	33	180 297	140 307	4 662	1 894	3 991	1 860	7,5	3,2	22,8	37,1				
MOMEK CIVIL AS	Rana		85	36	177 292	131 263	9 426	6 579	9 733	6 749	13,5	10,6	20,1	16,5				
HAALAND NORD AS	Bodø		144	32	155 337	153 810	-4 045	3 222	-3 939	3 356	-4,8	7,3	17,7	23,4				
BOGSTRAND AS	Harstad		80	30	125 010	107 529	2 774	-5 206	2 791	-5 238	9,2	-20,9	20,4	18,0				
LINJEPROFF AS	Hamarøy		126	40	123 398	127 203	4 198	7 503	2 919	6 673	7,7	14,7	30,6	29,9				
HANSETH BODØ AS	Bodø		91	42	119 833	99 467	-2 973	-1 132	-3 179	-1 012	-8,2	-1,5	29,5	28,5				
LOFOTEN ELEKTRO AS	Vågan		93	30	106 388	128 061	2 130	8 706	4 331	10 712	10,2	25,2	52,2	42,7				
AQUILA AS	Vestvågøy		93	32	97 712	99 814	-2 061	3 544	-1 900	3 695	-3,1	6,4	53,5	59,2				

Kilde: Forvalt

Forts. fra forrige side

Kontrakten har en verdi av 620 millioner kroner, har byggestart i juni/juli og den nye skolen skal stå ferdig våren 2027.

Tidlig i mars ble Consto tildelt kontrakt om bygging av det nye lakseslakteriet til Nova Sea på Lovund i Nordland.

Kontrakten mellom Nova Sea og Consto er på 673 millioner kroner. Slakteriet blir fremtidsrettet og topp moderne, og har en samlet investeringsramme på mer enn 2 milliarder kroner. Byggestart var i april i år og ferdigstilling er ved årsskiftet 2025/2026.

Adolfsen Group inn i LNS

Også landsdelens nest største entreprenør, Leonard Nielsen og sønner (LNS), har gjennomgått en strukturendring det siste halvåret, og kunne i desember melde at de har fått Adolfsen Group inn på eiersiden i LNS-konsernet. Adolfsen Group kjøper ut Lovik Holding AS, samtidig som at eksisterende aksjonærer øker sin eierandel i LNS-konsernet til 80 prosent. Adolfsen Group ledes av Kristian

og Roger Adolfsen som begge er oppvokst i, og har sterke røtter til LNS sin egen hjemkommune, Andøy.

- Å få Adolfsen Group inn på eiersiden i LNS vil styrke konsernet samtidig som at vi får kunnskapsrike mennesker med på laget, sa konsernsjef i LNS, Frode Nilsen, da transaksjonen ble gjennomført. Begge partene understreket at selskapenes komplementære kunnskaper gjør dem til en god match.

- LNS har unik kompetanse i sin bransje, mens vår styrke er finansiering, strategi og forretningsutvikling. Resultatene fra tidligere samarbeid viser at vi utfyller hverandre godt, sa Kristian Adolfsen.

LNS ble ytterligere styrket i april 2024 gjennom å bli majoritets-eier i AGTunnel, en nordisk tunnelentreprenør som har spisskompetanse innen sikring.

Fyller opp ordrebanken

LNS hadde et bra 2022, hvor omsetningen økte til 1,87 milliarder kroner, drøye 754 millioner mer enn året før. Dette genererte et resultat før skatt på 68,78

millioner kroner. Resultatene for 2023 er ikke klare ennå, men konsernet har startet 2024 med å fylle på i ordrebanken, en ordrebank som allerede kan skilte med store kontrakter på gamle Bodø Flyplass og nye Mo i Rana flyplass.

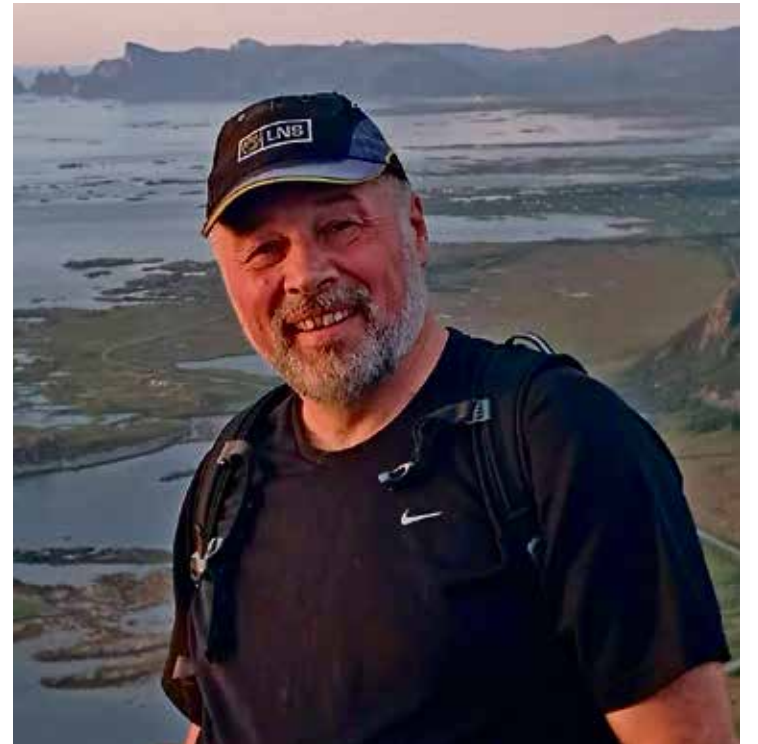
I januar tildelte Equinor LNS en anleggskontrakt med verdi i størrelsesordenen 1,5 milliarder kroner på Snøhvit Futureprosjektet. LNS skal stå for bygging av tunnel og landfall for strømkabelen som skal gå fra Hyggevatn til Melkøya. Kontrakten inkluderer sjøfylling og sprengning i dagen. LNS vil i dette prosjektet samarbeide med leverandører fra hele Nord-Norge, blant annet Viggo Eriksen AS, Alta Anlegg AS, Jaro AS og Ofoten Mek AS.

Samler byggevirkomheten

Nord-Norges tredje største entreprenør, Peab, konsoliderer sine norske ressurser og setter opp hovedkvarter i Tromsø. Peab AS ble fusjonert inn i Bjørn Bygg AS, som deretter byttet navn til Peab Bygg AS, i årets første måned. Arild Østgård ble ansatt som administrerende direktør for Peab Bygg, med overordnet ansvar for byggevirkomheten i Norge.

- Endringene skal forenkle og effektivisere selskapsstrukturen innen Peabs byggevirkomhet i Norge. Færre selskaper gir mindre administrativt arbeid, sa Østgård ved fusjonen.

- Samtidig ønsker vi i større grad å kunne bruke våre ansatte på tvers av geografiske regioner. Utveksling av folk mellom ulike selskaper innebærer ekstra administrasjon og regnskap. Denne

- Å få Adolfsen Group inn på eiersiden i LNS vil styrke konsernet, mener LNS konsernsjef Frode Nilsen. Foto: LNS

prosessen er mye enklere og mer effektiv når folk er ansatt i samme selskap.

Østgård understreker at Peabs merkevarer ikke påvirkes av fusjonen. Peabs byggevirkomhet vil fortsatt markedsføres under merkevaren Peab på Østlandet, Peab Bjørn Bygg og Peab Bogstrand i Nord-Norge og Peab K. Nordang i Vest/Nord-Vestlandet.

Todelt marked

Peab Bygg AS er den norske delen av det svenske Peab AB, som er notert på børsen i Stockholm og dermed rapporterer kvartalsvis. Dermed har de også rapportert et årsresultat for den norske virksomheten for 2023. Tallene viser en svak omsetningsnedgang fra 2022 til 2023, fra 1,67 milliarder kroner til 1,61 milliarder kroner. Samtidig leverte bedriften et positivt resultat før skatt på 141 millioner

kroner, en forbedring på rundt 190 millioner fra året før.

- 2023 var preget av et todelt marked. Det sterkt forverrede boligmarkedet påvirket Peabs boligbygging, mens offentlige byggeprosjekter og anleggs- og asfaltvirksomheten fortsatt viser god utvikling. Det viser styrken i vår brede forretningsmodell med fire forretningsområder og lokal forankring nær kunden, sa Jesper Göransson, konsernsjef i Peab AB ved resultatfremleggelsen.

Peab Bygg AS avsluttet fjoråret med å sikre kontrakter for nytt folkebad i Leknes for 262 millioner kroner og omsorgsboliger i Harstad for 114 millioner kroner, mens søsterbedriften Peab Anlegg AS avsluttet april med å vinne en 3,3 milliarder kroners kontrakt med Avinor for arbeid på Bodøs nye flyplass.

DELTA BEAM® Green
Reduserer miljøavtrykket

Lower CO₂ emissions

- Over 90% resirkulerte materialer
- Mindre stål brukt i produksjonen sammenlignet med tradisjonelle stålkonstruksjoner
- Fornybar energi under produksjon
- Miljøvennlig transport
- Forbedret kompatibilitet; LEED, BREEAM og EPD

VI KAN BÆREKRAFT

Asplan viak er ledende på bærekraft og ombruk.

Vi dekker bl.a. oppdrett, bygg, transport og infrastruktur. Spør oss om materialrådgiving, ombrukskartlegging, klimagassregnskap, livsløpsanalyser (LCA) og sertifiseringer (BREEAM/CEEQUAL).

asplanviak.no

Positivt for malerbransjen

Fikk et velfortjent pusterom.

Av – Bjørn Tore Bjørsvik

Malerbransjen i Nord-Norge har opplevd en turbulent tid de siste årene, først pandemi, senere fulgt av den nåværende nedgangen i boligbyggingen i regionen. Dette har resultert i færre oppdrag, og flere selskaper har måttet redusere antall ansatte eller i verste fall avvikle. Men til tross for denne utfordringen, har bransjen også opplevd en viss oppgang takket være større, offentlige prosjekter og utbygginger. Ikke overraskende er det de som er tilknyttet de større entreprenørene som gjør det best.

Snudde minus til pluss

Harstad-bedriften Bogstrand AS er med sine 125 millioner kroner

i omsetning i 2022, en økning på drøye 17,5 millioner fra året før, landsdelens største malerbedrift. Økningen gjorde også positivt utslag på resultatet før skatt, hvor et underskudd på 5,2 millioner i 2021 har blitt til et overskudd på 2,7 millioner, en resultatforbedring på hele 7,9 millioner. Bogstrand AS hele og fulle navn er Peab Bogstrand AS, hundre prosent eid av Peab Eiendomsutvikling AS og dermed en norsk gren i det store, svenske entreprenørselskapet Peab AB. Da selskapet ble startet i 1992, hadde de maling som fagområde, mens fargehandel også ble etablert mest som lager og service for eget håndverk. På et tidspunkt så de muligheten til å samle flere fagfelt i et og samme firma; det startet med egne flisleggere og etter hvert egne tømre, og fremstår nå som en totalleverandør med tømring, maling, muring og flislegging,

Bogstrand AS har blant annet bidratt til ny terminal ved Tromsø Lufthavn. Illustrasjon: Archus Arkitekter

og har fullførte prosjekter som oppussing av Harstad Kulturhus, bygging av Várdobáiki Samiske senter og museum på Evenskjer og utbygginger på Tromsø lufthavn på referanselisten - bare for å nevne noen.

Fargehandelen er borte, men Bogstrand AS lever i beste velgående som en viktig brikke i Peab-systemet, en verdifull støttespiller, avlaster og tilbyr

av komplementære ferdigheter til Peab Bygg AS.

Forbedret omsetningen

Nummer to på listen over de største malerbedriftene i nord, er tradisjonsrike Schwenke & Sønn AS. Bedriften ble startet i Tromsø allerede i 1938 og er nå ledet av fjerde generasjon Schwenke, Thomas. Gjennom årene har virksomheten ekspandert, ikke bare i antall ansatte, men også

i antall fagfelt, og kan i dag skilte med mestertjenester innen maling, muring og tømrerarbeid. Bedriften er i dag en av 66 bedrifter 100 prosent eid av HG Håndverkgruppen AS.

I 2022 omsatte Schwenke for 93 millioner kroner, en betydelig oppgang fra 2021 hvor omsetningen nesten bikket 78 millioner.

Forts. neste side

Malerbedrifter

Juridisk selskapsnavn	Kommune	Fylke	Ansatte	Driftsinntekter			Driftsresultat			Ordinært resultat før skatt			Lønnsomhet			Soliditet		
				2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
BOGSTRAND AS	Harstad		80	116	125 010	107 529	2 774	-5 206		2 791	-5 238		9,2	-20,9		20,4	18,0	
SCHWENKE & SÖNN AS	Tromsø		59	154	93 018	77 915	3 644	6 952		3 705	6 929		11,8	25,3		22,3	23,2	
MALERFIRMA EDVARDSSON AS	Tromsø		77	153	86 625	60 944	-9 617	-2 208		-10 502	-2 320		-38,3	-8,5		-4,2	28,8	
FISKEBECK HANDVERK AS	Sor-Varanger		40	152	63 865	45 964	3 231	-2 957		3 222	-3 053		17,9	-15,3		44,8	43,1	
ALTA FARGEHANDEL AS	Alta		31	144	45 415	39 365	2 403	1 364		2 415	1 363		19,2	12,2		55,5	49,2	
INTERIØR SERVICE HELGELAND AS	Alstahaug		28	45	39 544	31 663	5 006	766		4 946	708		37,2	6,7		33,5	28,7	
MALERSENTRALEN AS	Harstad		44	67	34 787	36 416	1 541	1 983		1 483	1 953		14,7	18,6		49,3	33,0	
INDUSTRI & MALING AS	Harstad		25	126	33 313	24 789	7 521	6 930		7 662	6 896		36,4	43,1		35,8	47,9	
BELEGGSENTERET AS	Rana		16	91	25 888	25 050	311	509		271	470		4,2	7,3		54,0	51,5	
MALERMESTER JAN HAUGEN AS	Bodø		20	93	24 695	18 516	1 829	1 097		1 690	940		16,2	8,1		20,8	6,6	
MALER ANDERSSSEN AS	SVALBARD		10	51	20 541	21 675	4 583	5 924		4 754	5 929		34,8	62,4		85,5	74,6	
ARVID BENDIXEN AS	Bodø		25	73	19 897	20 025	2 841	-1 871		2 881	-1 878		33,7	-19,5		52,5	54,6	
ØYVIND ELLINGSEN AS	Brønnøy		14	93	15 024	13 050	1 267	1 848	1 565	1 289	1 846	1 560	23,8	43,2	52,1	37,7	37,1	38,0
NICO HÅNDVERK MALERMESTER STEN YTTERVIK AS	Fauske		10	54	12 990	12 114	1 460	1 876		1 458	1 873		17,6	28,1		70,0	69,2	
NORDMALING OG BELEGG AS	Tromsø		10	58	11 411	9 166	2 269	1 321		2 262	1 311		42,7	29,1		37,9	42,8	
NORDLYS MALERSERVICE AS	Alta		10	40	9 558		2 223			2 232						0,3		
MOSJØEN MALERSERVICE AS	Vefsn		9	32	9 422	10 211	589	780		605	786		10,8	15,3		74,0	60,9	
MALERGUTTAN VADSØ AS	Vadsø		8	33	9 359	5 873	1 497	194		1 962	113		40,3	4,5		58,1	44,1	
MALER ANDERSSSEN BODØ AS	Bodø		15	36	9 291	7 022	188	78		142	72		6,6	3,2		20,6	20,0	
NANU MALERFIRMA AS	Narvik		11	32	8 975	6 446	1 317	1 138		1 063	1 074		24,5	29,2		52,6	49,5	
MALERGRUPPEN RÅNES AS	Tromsø		9	30	8 879	11 314	497	1 770		504	1 770		8,9	32,0		59,4	36,5	
EXPERTNO AS	Sortland		16	40	8 012	7 650	275	696		262	693		9,9	37,2		19,5	22,3	
LITBYGG MO AS	Rana		11	42	5 389	6 769	457	-186		410	-213		26,4	-21,1		10,9	-12,7	
FARVEHJØRNEN AS	Nordkapp		9	30	5 275	5 827	-46	20		-55	4		-2,0	0,9		67,5	54,6	
HANESETH MALERSERVICE AS	Bodø		8	32	3 045		-168			-168						19,5		

Kilde: Forvalt

Trond har ingen planer om å bytte jobb.

Det endrer seg når din ledige stilling dukker opp i feeden hans.

Ledig stilling?

Velger du en digital kampanje via oss, får du kostnadsfri test av vår stillingsportal og vårt enkle skybaserte system

For mer informasjon, kontakt: Anne-Lene Spanthus, 469 32 591 eller als@jobbsys.no.

jobbsys.no

Forts. fra forrige side

Resultat før skatt ble 3,7 millioner kroner, ned fra 2021 hvor tilsvarende tall var 6,9 millioner.

Økte omsetningen - tapte egenkapitalen

Nummer tre på listen, Malerfirma Edvardsson AS, hadde et bemerkelsesverdig 2022: Omsetningen gikk fra 60,9 millioner kroner i 2021 til 86,6 millioner kroner i 2022, en økning på over 40 prosent.

Driftsresultatet var like bemerkelsesverdig, men da med et negativt fortegn. Et underskudd på 2,21 millioner på drift i 2021 ble til et underskudd på 9,62 millioner i 2022, hvilket genererte et resultat før skatt på -10,5 millioner kroner. I samme tidsrom ble egenkapitalandelen redusert fra 28,8 prosent (2021) til negativ egenkapital på 4,2 prosent (2022).

Opptur for finnmarksfirma

Finnmarks største malerfirma, og det fjerde største på vår oversikt, er Fiskebeck Håndverk AS fra Kirkenes. De ble etablert i 1999, men er likefullt en familiebedrift som har røtter tilbake til 1940-tallet. Kompetansen favner blant annet malermester, byggtapetsermester, faglærte tømrere og mange dyktige fagarbeidere i de forskjellige fagfelt de tilbyr. De tar på seg alle typer oppdrag for både offentlig og privat sektor, med spesialkompetanse innen overflatebehandlinger, nybygg og rehabiliteringer, hvilket ser ut til å være en bra oppskrift.

I 2022 omsatte bedriften for 63,87 millioner kroner, opp fra 45,96 millioner året før. Samtidig ble et underskudd før skatt på 3,05 millioner i 2021 snudd til et overskudd før skatt på 3,22 millioner, en oppgang på hele 6,27 millioner. ➡➡

Lønnsomt 2022 for VVS-bransjen i nord

Byggingen av Nye Narvik Sykehus bidrar til gode resultater for Åge Nilsen AS. Illustrasjon: HENT

Åge Nilsen på 14 millioner kroner før skatt året etter, en forbedring på 418,5 prosent!

Noe av økningene handler om å høste det som ble sådd da bedriften i 2018 etablerte Totalteq AS sammen med elektroentreprenøren JM Hansen for å tilby totaltekniske entrepriser for avanserte og større prosjekter. Allerede i 2020 landet nyskapingen kontrakten for bygging av Narvik Sykehus på drøyt en halv milliard kroner. Byggeperioden er fra 2021 og inn i 2024, så prosjektet genererer fremdeles verdier for den framoverlente Tromsø-bedriften.

Det herrens år 2022 skulle vise seg å bli året hvor de fleste større VVS-kontraktørene i Nord-Norge hentet seg inn etter magre pandemiår og leverte både rekordomsetning og rekordresultater.

Av – Bjørn Tore Bjørsvik

Nord-Norge er avhengig av å ha en velfungerende VVS-bransje som sikrer trygge og funksjonelle bygg for både private og offentlige aktører i et klima preget av kalde vintre og store temperaturforskjeller. Derfor er det gull verdt for landsdelen når bransjen innimellom får det som etter regnskapsstatistikken å dømme er et økonomisk løft som bøter på farne uår og lager

buffer for kommende; listene viser at 17 av de 25 største i Nord-Norge forbedret omsetningen fra 2021 til 2022.

Historisk høyt for Åge Nilsen AS

Den største rørleggerbedriften i nord, Åge Nilsen AS i Tromsø, har et solid rykte og mange års erfaring innen rørleggertjenester i regionen. Med en dedikert og faglig dyktig stab av rørleggere, leverer de høykvalitets tjenester til både private og

næringskunder. Dette viser igjen i regnskapene.

I 2022 hadde bedriften en omsetning på 196,6 millioner kroner, den høyeste i bedriftens historie, og en økning på nesten 25 prosent sammenlignet med 2021-omsetningen på 157,3 millioner. Bedriften kunne også rapportere om en bunnlinjeforbedring som står i stil med omsetningsrekorden; mens resultatet før skatt i 2021 landet på 2,7 millioner kroner, landet

Dobling for RK Rør Anlegg AS

En annen bedrift med betydelig forbedring av omsetningen holder hus lengst nord i Nordland, Narvikbedriften RK Rør Anlegg AS. For 2022 har de rapportert en omsetning på 129,2 millioner kroner, nesten en dobling av 2021-omsetningen på 65,7 millioner.

På resultatsiden er bildet noe mørkere, da man før skatt måtte melde et tap på drøyt 900 tusen, som er betydelig svakere enn de 5,9 millionene bedriften puttete på bunnlinjen for 2021.

Regnskap og økonomisk rådgivning

Vi hjelper virksomheten din med å skape tid, vekst og struktur

account+or

Hindberggata 23, 9990 Båtsfjord
E-post: erling.nystad@accountor.no
Tlf.: +47 78 98 56 10
Båtsfjord - Tana - Kirkenes

KSR MASKIN A.S. I samarbeid med Fredheim Maskin AS
Salg og utleie av Neuenhauser sorteringsverk og kvern

Gneisveien 1, 1816 Skiptvet
Tlf. 959 84 437, post@ksr-maskin.no
www.ksr-maskin.no

- ◆ Targo 2500E ZERO grovkvern
- ◆ Energibesparende direkte drift
- ◆ Reversemodus i full drift
- ◆ God servicetilgang til alle maskindeler
- ◆ 100% Elektrisk, lavest mulig energibehov

- ◆ NH6020E ZERO trommelsikt
- ◆ Allrounder i aller type masse
- ◆ Godt utlastingshøyde
- ◆ Leveres med mater opptil 11m3
- ◆ 100% Elektrisk, lavest mulig energibehov

CE Merking av masser på plass?

- ◆ Sikteprøver, Los Angeles, Micro Deval, Mølle test, Flisighetsindeks m.m
- ◆ Vi er behjelpelig med CE merking av masser, innledende typeprøving og løpende kontroll samt kontroll på anlegg.
- ◆ Vi tilbyr også test utstyr

RK Rør Anlegg har imidlertid store pågående jobber, så det er ikke utenkelig at man kommer tilbake på rett spor: Per tiden er bedriften inne på byggingen av Harstad Helsehus, en jobb som slutføres i inneværende år. Man er også inne på Narvik Helsehus, som også skal fullføres nå i 2024, og leverer

sanitær og sprinkleranlegg til gigantprosjektet Nye Hammerfest Sykehus.

Stø kurs for Rørleggermester Reidar Skagseth AS

Landsdelens tredje største VVS-bedrift ble etablert i 1998 av Reidar Skagseth som et enkeltmannsforetak. Siden den

spede start har butikken vokst til en bedrift med 57 ansatte som er godkjent lærebedrift og med egen serviceavdeling med ni ansatte og utfører arbeid på sanitær-, varme-, sprinkler- og fjernvarmeanlegg. Reidar Skagseth AS er fortsatt en ren familiebedrift, hvor Reidar sitter med alle aksjene.

I 2022 omsatte Skagseth for 96,6 millioner kroner, en økning på 12,9 millioner fra året før. Resultat før skatt endte på 5,4 millioner kroner, litt ned fra året før hvor man noterte 8,04 millioner på bunnlinja- men: samtidig kunne man føre inn 3,27 millioner ekstra på oversikten over eiendeler, som der-

med endte på 41,6 millioner kroner.

Skagseth er inne på flere store prosjekter, som Norrøna Boligpark og prestisjeprosjektet Alfheim Svømmehall.

VVS																		
Juridisk selskapsnavn	Kommune	Fylke	Ansatte	Driftsinntekter			Driftsresultat			Ordinært resultat før skatt			Lønnsomhet			Soliditet		
				2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
ÅGE NILSEN AS	Tromsø	70	116	196 559	157 257		13 054	2 051		13 981	2 681		18,8	5,6		19,4	43,8	
RK RØR ANLEGG AS	Narvik	57	154	129 198	65 655		156	6 515		-903	5 884		0,4	23,5		14,1	32,4	
REIDAR SKAGSETH AS	Tromsø	57	153	96 631	83 716		5 133	7 957		5 372	8 037		13,5	23,9		54,2	53,1	
NILSSON AS	Bodø	51	152	86 534	63 949		1 182	-10 195		1 201	-10 738		4,5	-26,7		22,4	20,0	
RØRLEGGERN FAUSKE AS	Fauske	21	144	73 508	54 076		3 304	2 389		3 553	2 413		12,8	11,9		24,9	27,2	
NILSSON HARAS AS	Sortland	45	45	64 443	58 651		4 272	3 142		4 327	3 170		16,0	11,6		57,8	59,1	
VVS- 24 AS	Tromsø	30	67	50 450	43 395		4 126	-4 907		4 126	-4 886		23,4	-26,8		49,5	45,5	
KARASJOK VVS AS	Karasjok	19	126	48 481	32 477		-2 497	3 975		-3 365	3 906		-6,6	18,1		9,0	22,7	
FINNSNES RØR OG ELEKTRO AS	Senja	28	91	43 535	37 399		-1 996	996		-2 130	916		-17,6	10,5		2,7	15,7	
NOBEL RØR INSTALLASJON AS	Vågan	34	93	43 407	37 618		2 002	-3 631		1 849	-3 845		12,9	-21,0		27,3	21,8	
ALT A RØR AS	Alta	29	51	37 586	49 895		-289	447		-471	246		-1,9	3,4		22,2	17,2	
NILSSON MO AS	Rana	24	73	36 112	37 885		-3 812	-4 279		-3 995	-4 353		-21,3	-30,4		19,9	20,0	
RØRGUTTAN AS	Vadsø	15	93	31 918	18 200		3 533	390		3 526	407		19,9	3,1		39,4	28,6	
HANESETH VVS BODØ AS	Bodø	15	54	31 075	21 813		1 850	1 057		1 604	820		22,1	24,7		1,0	-25,4	
VB LOFOTEN VANN OG VARME AS	Vestvågøy	18	58	30 973	35 039		-361	3 416		2 835	3 545		12,0	11,3		59,8	27,3	
VVS TEAM SENTRALAS	Tromsø	25	40	27 267	22 738		748	1 071		801	1 073		12,8	23,3		34,1	30,6	
NORD TROMS RØR AS	Nordreisa	19	32	27 051	18 934		1 580	2 071		1 183	1 767		11,1	19,4		14,0	12,5	
T SEYFFARTH EFTF AS	Sør-Varanger	17	33	25 684	29 760		2 209	1 737		3 834	1 795		19,7	9,6		61,1	46,1	
OFOTEN RØR AS	Narvik	16	36	24 215	31 160		2 397	4 459		2 495	4 584		17,9	35,9		68,0	65,4	
COMFORT ALTA AS	Alta	16	32	23 924	27 015		1 651	3 249		2 953	3 259		27,4	29,5		19,9	4,3	
VB VALLE VVS & BYGG AS	Sortland	20	30	23 531	28 482		1 786	2 630		1 611	2 431		16,0	25,0		52,2	41,4	
ARNESEN RØR AS	Alta	26	40	22 757	21 827		362	1 037		303	944		4,7	14,2		19,6	21,0	
KIRKENES BAD & KJØKKEN AS	Sør-Varanger	20	42	19 416	17 429		684	-1 270		628	-1 483		9,5	-15,6		45,4	34,9	
RØRLEGGERFIRMA VVS-PROFFEN AS	Narvik	15	30	17 602	15 433		3 803	3 356		3 812	3 357		48,3	49,9		54,0	26,8	
RØRLEGGER BERNTSEN AS	Hammerfest	16	32	17 503	24 154		-1 787	-135		-616	-218		-4,5	-0,8		70,8	64,9	

Kilde: Forvalt

ZARGES
Proff. Som deg.

Kan bestilles hos
din lokale forhandler

Stiger, bukker og
aluminiumskasser

Brukbart 2022 for elektrobransjen

Kontinuerlig høy aktivitet innenfor industri og bygg- og anleggsbransjen, samt et stadig økende fokus på energieffektivitet og bærekraftige løsninger, gjør at det alltid er etterspørsel etter elektroentreprenørenes tjenester i nord. Men også her har markedet sine bølgedaler og topper.

Av – Bjørn Tore Bjørsvik

I sitt hundrede år troner Tromsø-bedriften JM Hansen AS øverst på listen over landsdelens største elektroinstallatører målt i omsetning. Bedriften stiftet av Johan Martin Hansen i 1925, var blant de første til å tilby elektrifisering av fiskefartøy, og har siden utvidet leveransene til og omfatte alle typer fartøy, samt kraft- og prosessstyring for industri, havbruk, næring og infrastruktur, såvel som hele elektroleveransespekteret for hus og hjem.

I 2022 hadde bedriften en omsetning på 267,1 millioner kroner, en solid økning fra det siste koronaåret 2021, hvor omsetningen var på 212,9 millioner. Basert på dette kunne JM Hansen for 2022 notere seg for 12,8 millioner på bunnlinjen, en betydelig forbedring fra nevnte koronaår hvor man tok et tap før skatt på 7 millioner kroner.

JM Hansen har flere, langsiktige kontrakter som sikrer fortsatt god kontantstrøm: sammen med Rørleggermester Åge Nilsen AS, medeier i Totalteq som i 2020 landet kontrakten som totalteknisk entreprenør for Nye Narvik Sykehus, en kontrakt verdt 500 millioner kroner. Sammen med GK Inneklima AS og X5 Elektro AS har de også rammekontrakten for automatikk i Statsbyggs eiendomsportefølje i Nord-Norge.

Resultatvekst for Elektro Bodø AS

Landsdelens nest største elektroleverandør holder hus i nordlandshovedstaden Bodø og lyder det velklingende navn Elektro Bodø AS. Det hele begynte da Elektro AS ble stiftet 7. mars 1946 av Arne Jenssen. Siden den gang har det vokst til et av landets største elektrokonsern med nesten 700 kompetente ansatte fordelt på 18 datterselskaper som jobber daglig med teknologi

som skal øke befolkningens levestandard og bedrifters verdiskaping. Hovedkontoret er Energihuset i Bodø.

For 2022 har Elektro Bodø AS rapportert om en omsetning på 224,3 millioner kroner, en forsiktig nedgang fra 2021 hvor omsetningen lå på 245,8 millioner. Bedriften kan likevel være fornøyd, da resultat før skatt i samme periode klatret fra 1,7 millioner kroner (2021) til 8,3 millioner.

Gjengen i Energihuset har ry for kvalitet i leveranser, men har også jobbet bra på kontrakt-siden, og blant flere prosjekter som bidrar til fortsatt solide resultater er avtalen med Gigante Salmon Rødøy om en total-løsning på automatisering, instrumentering, IKT-/telekommunikasjon og kraftdistribusjon til anlegget som er under bygging i Rødøy kommune. Leveransen fra Nordkontakt og Elektro Bodø omfatter også prosjektering, installasjon, testing og igangkjøring, og anlegget

står ferdig 2. kvartal 2024. Videre er de hyret av Veinor for å ta elektroarbeidene i prosjektet Nye Sjøgata, Bypakke Bodø. Bodø kommune er byggherre, og skal oppgradere hele Sjøgata fra Hålogalandsgata til rundkjøringa ved jernbanestasjonen. Elektro Bodø er også ansvarlig for en flerteknisk leveranse til Wood Hotell Bodø på Rønvikfjellet, og prosjektet skal ferdigstilles våren 2024.

Massiv snuoperasjon

Nord-Norges tredje største elektroinstallatør/-entreprenør er av selskapene i Haalandgruppen, Haaland Mo AS i Rana. Bedriften hadde et tøft 2021 med en omsetning på 115,4 millioner kroner og 8,4 millioner kroner i rødt på bunnlinja, men snudde det hele året etter: For 2022 kunne ranaværingene rapportere om en omsetningsøkning på 67,1 prosent fra året før, som i kroner og øre betyr 192,8 millioner! Men om omsetningsøkningen var imponerende, var resultatforbedringen tilnærmet legendarisk: Underskuddet fra 2021

var nå blitt et overskudd på 10,4 millioner før skatt, en økning på 18,8 millioner.

Mange prestisjeprosjekter i regionen har valgt Haaland Mo som sin leverandør, og for å nevne noen få:

Freyr valgte Haaland Mo som totalteknisk entreprenør på Pilotfabrikkprosjektet. Videre vant Haaland Mo kontrakten som totalteknisk leverandør for Gruben Barneskole, en skole med plass for 530 elever og 70 ansatte. Arbeidet inkluderte elektro (sterkstrøm, svakstrøm og automasjon), rørlegg, rørleggerarbeid, sanitær, varme, sprinkler, kjøling og ventilasjon. Også Statsbygg har oppdaget bedriften, og hyret dem sammen med Norconsult AS, til å prosjektere og installere rør- og ventilasjonsanlegg samt elektro- og automasjonsanleggene på det nye Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana.

Elektro Bodø AS leverer total-løsning på automatisering, instrumentering, IKT-/telekommunikasjon og kraftdistribusjon til anlegget som Gigante Salmon har under bygging i Rødøy kommune. Foto: Gigante Salmon

Elektroinstallatører

Juridisk selskapsnavn	Kommune	Fylke	Ansatte	Driftsinntekter			Driftsresultat			Ordinært resultat før skatt			Lønnsomhet			Soliditet		
				2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
JM HANSEN AS	Tromsø	154	116		267 061	212 949		12 172	-6 707		12 795	-6 953		11,6	-7,7		21,8	52,2
ELEKTRO BODØ AS	Bodø	153	154		224 326	245 764		8 161	821		8 257	1 716		7,7	1,4		50,7	53,7
HAALAND MO AS	Rana	152	153		192 830	115 372		11 143	-7 871		10 408	-8 361		19,2	-13,7		19,9	10,5
HAALAND NORD AS	Bodø	144	152		155 337	153 810		-4 045	3 222		-3 939	3 356		-4,8	7,3		17,7	23,4
X5 ELEKTRO AS	Alta	45	144		140 268	75 705		10 608	138		10 517	150		19,4	0,6		24,2	34,4
HARSTAD ELEKTRO AS	Harstad	67	45		132 257	100 645		18 760	13 552		19 115	13 816		37,1	30,1		16,5	18,3
LINJEPROFF AS	Hamarøy	126	67		123 398	127 203		4 198	7 503		2 919	6 673		7,7	14,7		30,6	29,9
HANESETH BODØ AS	Bodø	91	126		119 833	99 467		-2 973	-1 132		-3 179	-1 012		-8,2	-1,5		29,5	28,5
LOFOTEN ELEKTRO AS	Vågan	93	91		106 388	128 061		2 130	8 706		4 331	10 712		10,2	25,2		52,2	42,7
GAGAMA ELEKTRO AS	Hammerfest	51	93		105 937	89 665		11 973	9 902		11 788	9 808		31,5	29,9		40,9	41,7
EL-TEAM AS	Sortland	73	51		102 251	79 303		8 257	4 461		8 515	4 394		18,6	10,4		42,1	42,3
AQILA AS	Vestvågøy	93	73		97 712	99 814		-2 061	3 544		-1 900	3 695		-3,1	6,4		53,5	59,2
SINUS AS	Alstahaug	58	93		71 830	69 755		5 970	4 008		15 392	4 553		41,4	14,3		13,8	25,2
ELTRO INSTALLASJON AS	Tromsø	32	54	55 753	53 867	50 503	4 759	5 378	4 399	5 464	5 797	4 396	16,1	20,1	18,1	55,7	56,0	64,8
NOR-EL AS	Tromsø	33	58		54 934	45 334		7 765	6 835		7 884	6 847		34,5	36,8		38,7	37,8
GABRIEL ELEKTRO AS	Porsanger	36	40		51 759	49 630		-8 925	-1 440		-9 538	-1 847		-33,0	-5,6		7,6	37,1
ELEKTRIKERN MOSJØEN AS	Vefsn	29	32		50 928	45 739		5 970	4 617		6 036	4 665		24,0	21,6		46,2	47,0
HANESETH ELEKTRO NARVIK AS	Narvik	32	33		50 618	45 966		5 932	4 653		5 763	4 354		34,2	31,8		28,4	22,8
EL TEAM NORD AS	Bodø	30	36	47 352	34 942	36 355	1 670	1 501	1 603	1 832	1 514	1 612	12,4	10,1	11,8	28,1	34,5	39,8
BOTN ELEKTRO AS	Rana	29	32		44 642			3 963	-6		3 963	-6		36,0			60,9	83,9
ELEKTRO INSTALLASJON AS	Sortland	42	30		42 195	56 837		1 925	5 221		2 079	5 263		7,0	18,0		52,0	52,8
H BLIX AS	Hammerfest	28	40		40 122	34 728		1 480	1 406		1 481	1 393		9,7	9,9		50,5	52,5
HANESETH HARSTAD AS	Harstad	28	42		36 765	31 656		3 691	4 393		3 562	4 184		25,8	33,9		38,6	35,7
HAUGSNES ELEKTRO AS	Båtsfjord	30	30		33 177	25 732		3 809	1 194		3 890	1 308		26,0	10,4		39,6	56,7
HAALAND MOSJØEN AS	Vefsn	32	32		30 868	35 542		-2 641	197		-2 840	-48		-31,8	2,0		-37,9	4,8

Kilde: Forvalt

Krise, pessimisme og konkurser

NHO mener byggebransjen trenger en solid dose motkonjunkturpolitikk.

Av – Edd Meby

- Dette har vi tradisjon for i Norge. Når tidene er dårlige, så er det desto viktigere at det offentlige er med på å holde hjulene i gang, sier regiondirektør i NHO Arktis, Sigrid Ina Simonsen.

Dårlige tider

Og nå er det dårlige tider. Bygging av nye boliger er nesten stoppet opp. Det er startet færre store anleggsprosjekter. NAV melder om at arbeidsledigheten i byggebransjen øker kraftig. Bedrifter permitterer og sier opp ansatte. Antall konkurser øker. NHO Byggenæringen mener det blant annet trengs et nasjonalt løft for energieffektivisering, flere flyktningeboliger, studentboliger og omsorgsboliger, samt justering av utlånsforskriften og endringer i permitteringsregelverket for å sikre aktiviteten i byggenæringen.

Pessimisme

Krisen underbygges når NHO jevnlig tar pulsen på norsk næringsliv.

- Hver sjettede måned spør vi medlemsbedriftene om situasjonen og hvordan de ser på den nærmeste fremtid. På siste måling var tilbakemeldingene fra byggebransjen den klart mest negative. Det er veldig mye pessimisme der ute, og enkelte prognoser sier at dette vil vedvare ut 2025. Jeg frykter at det kan bli

enda flere konkurser i bransjen, og det er svært urovekkende, sier Simonsen.

Krise i Alta

Alta er en av kommunene i Nord-Norge med en sterk byggebransje, og er dermed en av de som har fått kjenne mest på krisen. NHO Arktis følger med på utviklingen i Troms og Finnmark:

- Vi har løpende dialog både med lokale bedrifter og med næringsforeningen i Alta og de rapporterer at det er utfordrende tider. Og da snakker vi altså om en bransje som normalt er blant de som er best rigget for å tåle svingninger i markedet. Samtidig er det grunn for optimisme om vi ser lenger frem. Signalene fra Nasjonal Transportplan er lovende med tanke på aktiviteten i landsdelen, mener Simonsen.

Trenger drahjelp

Regjeringen har allerede tatt noen grep for å avhjelpe situasjonen. Husbanken fikk i statsbudsjettet tildelt fem milliarder ekstra og det er bevilget 700 millioner kroner til energieffektivisering. Det er denne politikken Simonsen vil se mer av.

- Det som er viktig nå er å holde hjulene i gang, slik at vi unngår konkurser og at byggebransjen mister folk og viktig kompetanse. I Norge har vi solid tradisjon for motkonjunkturpolitikk og nå er tiden inne for å bruke denne delen av verktøykassen. Dette er ikke en bransje som sutrer for å få subsidier. Nå handler det om

at det offentlige girer opp egen aktivitet.

Kom i gang!

Det mener Sigrid Ina Simonsen må skje i Alta også.

- I vår dialog med Alta kommune har vi poengtert at det er viktig å komme i gang med modne prosjekter, og sånn kan være med og holde aktiviteten oppe. Jeg har tro på at Nasjonal Transportplan vil kunne gi økt aktivitet for bygg og anlegg, og jeg har tro på at den voldsomme satsingen

Regiondirektør i NHO Arktis Sigrid Ina Simonsen mener det er viktig med målrettede tiltak, slik at man unngår konkurser og at byggebransjen mister folk og viktig kompetanse. Foto: NHO Arktis

og milliardinvesteringene på Forsvaret i nord må føre til et oppsving og flere oppdrag til byggebransjen. Her må de statlige aktører kjenne sin

besøkelsestid og tidlig involvere lokalt næringsliv slik at de også gjøres kjent med de mulighetene som ligger foran oss. ➡

Sjekk ut vår Redi støttemur!

Storblokkssystem som er godt egnet både til større offentlig prosjekter og små prosjekter i private hager. Muren har 3 fasader med fantastiske muligheter!

Aas Betong AS • 6443 Tornes • Sentralbord: 71 26 60 40 • www.aasbetong.no

Varige løsninger siden 1961

Haplast produserer høykvalitets vann- og avløpskummer, overvannsløsninger, kulverter og store tanker i polyetylen.

Vi kan levere store dimensjoner tilpasset kundens behov, med innvendig diameter opp til 3 meter. Produktene produseres med anerkjent KRAH-teknologi og leveres som komplette, installeringsklare løsninger - laget for å vare.

Besøk oss på www.haplast.no
Tlf. 777 11 220 post@haplast.no

Sedimenteringstank for tunnelvaskevann, levert til E6 Kvængsfjellet

Odd Inge Sør-Reime AS

Varanger Bilberging AS

Varangerbotn Service (Esso)

Odd Inge Sør-Reime AS
97 15 40 49

nesseby@falcknett.no
www.varanger-bilberging.no

Trenger fagfolk i nord

Gode fagfolk er etterspurt over hele landet. Illustrasjonsfoto: Veidekke

Tilgang på kvalifisert arbeidskraft er fortsatt en utfordring.

Av – Bjørn Tore Bjørsvik

I april meldte SR-Banks Nord-Norsk Forventningsbarometer om at negative forventninger var snudd til forsiktig optimisme for næringslivet i nord, men at

"bygg og anlegg er den næringen som gjennomgående har flest bekymringer vinteren 2024. Høye renter er klart det viktigste området, men også kronekurs, inflasjon, lønnsoppgjør og formueskatt blir nevnt hyppig." Videre påpekes det at "utfordringene virker å stå i kø for en næring som også nasjonalt sliter." En av utfordringene er at mens oppdragsmengden er usikker, er også tilgangen på fagfolk usikker.

Ifølge NAVs bedriftsundersøkelse 2023 mangler bygg- og anleggsnæringen 400 ansatte i Nordland og 550 i Troms og Finnmark. Undersøkelsen har også sett på hvor mange fagarbeidere Norge mangler innenfor de spesifikke yrkesgruppene, hvilket gir en indikasjon på hvilke fagfolk Nord-Norge kunne hatt flere av. Spennet i estimatene illustrerer hvor vanskelig det er for bedriftene å vite hvor mange fagfolk de trenger i et marked som svinger såpass kraftig som bygg- og anleggsnæringen.

På landsbasis mangler vi mellom 716 og 1845 tømrere/snekkere; mellom 810 og 1.639 elektrikere; mellom 544 og 1.302 rørleggere

og VVS-montører; mellom 321 og 1162 betongarbeidere; mellom 77 og 1.172 isolatører; mellom 75 og 976 energimontører; mellom 74 og 341 malere og byggtapetsere og mellom 360 og 907 "andre håndverkere."

Fikk ikke kvalifiserte søkere

I Nordland rapporterte 63 prosent av NHOs bedrifter at de hadde et udekket kompetansebehov, viser NHOs Kompetansebarometer 2023.

Årsakene til at bedriftene ikke fikk ansatt eller beholde kvalifisert personell varierer, men utrolige 94 prosent har opplevd at de ikke fikk kvalifiserte søkere på utlyste stillinger. Drøye 55 prosent mente kvalifiserte søkere hadde for høye lønnskrav, mens 46 prosent hadde opplevd at kvalifiserte søkere ikke var villige til å flytte.

Bedrifter innenfor håndverksfag sliter mest med å skaffe kvalifiserte folk, og 41 prosent av bedriftene i segmentet melder om mangler. Nesten like ille er det for bedrifter innenfor ingeniør- og tekniske fag, hvor 40 prosent mangler folk.

For flertallet av NHO-bedriftene i Nordland er det først og fremst folk med fullført videregående utdanning, yrkesfag de mangler, og 77 prosent har meldt om dette, viser NHOs tall. Videre

mangler 69 prosent av bedriftene folk med fagutdanning, mens 59 prosent trenger folk med utdanning på bachelor-nivå.

Bygge- og anleggsvirksomheten sysselsetter totalt 10.816 mennesker i Nordland. Dette utgjør omtrent 10 prosent av de sysselsatte.

Tre av fire mangler kvalifiserte folk

Hele 75 prosent av bedriftene i NHO Arktis rapporterte at de hadde et udekket kompetansebehov, viser NHOs Kompetansebarometer 2023.

Barometeret viser videre at det er ulike årsaker til at bedriftene ikke fikk ansatt eller beholdt personale med riktig kompetanse: Så mange som 87 prosent av bedriftene hadde opplevd at de ikke fikk kvalifiserte søkere på stillingene de lyste ut. Videre hadde 50 prosent av bedriftene opplevd at kvalifiserte søkere utenfor bedriftens region ikke var villige til å flytte for å ta stillingen, mens 43 prosent hadde opplevd at kvalifiserte søkere hadde for høye lønnskrav.

Det er særlig tekniske- og håndverksbedrifter i NHO Arktis som mangler kvalifisert arbeidskraft. For bedrifter innen ingeniør- og tekniske fagsegmentet er mangelen på 39

SCANX.NET SCANMOBILE: BEDRE FLYT I ARBEIDSDAGEN OG ØKT INNTJENING

ScanMobile er en skybasert modul til raskt og enkelt registrering av inn- og utveining på bilveker. Det skjer på smarttelefonen og nettbrettet - noe som sparer mye arbeidstid og gir stor bevegelsesfrihet.

ScanMobile skaper fordeler som:

- Sikkerhet for korrekt registrering
- Oppretting av midlertidig tara/tomvekt
- Effektivt arbeidsflyt og dataregistrering
- Fullt overblikk over alle biler på plassen
- Brukervenlig med fleksibelt oppsett.

**100% MOBILITET
FULLT OVERBLIKK
RASK BETJENING**

Scanvaegt Systems AS
Skjærvaveien 36 • 1466 STRØMMEN • Norge
Tel. +47 9664 6700 • post@scanvaegt.no • scanvaegt.no

www.oilquick.no

ØKT PRODUKTIVITET

"Når vi så hvor mye kostnader man kunne spare, bestemte vi oss for å bytte til OilQuick på alle maskiner."

Sonny Källgren
Lotus Maskin & Transport AB.

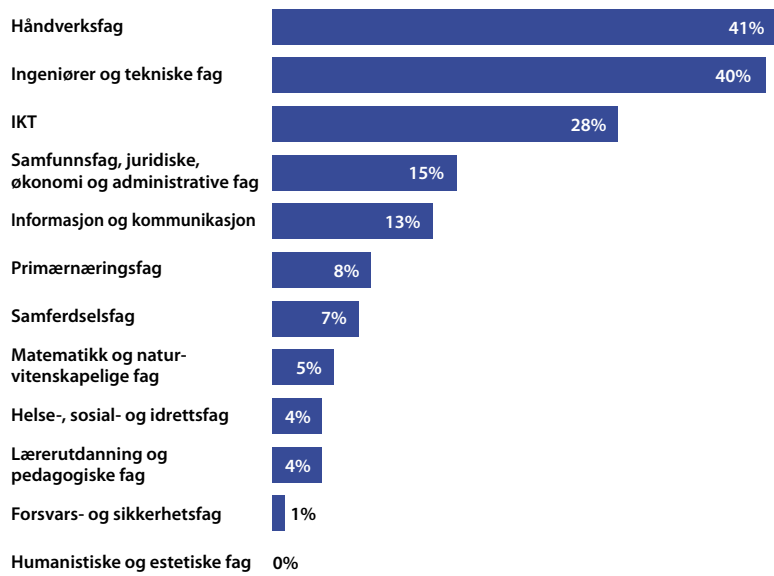
Automatic quick coupler systems

Originalen med mer enn 28 000 solgte fester verden over siden 1993!

Behov etter fagområde

Andel NHO-bedrifter i Nordland som i stor eller noen grad har behov for ulike typer fagkompetanse i 2023

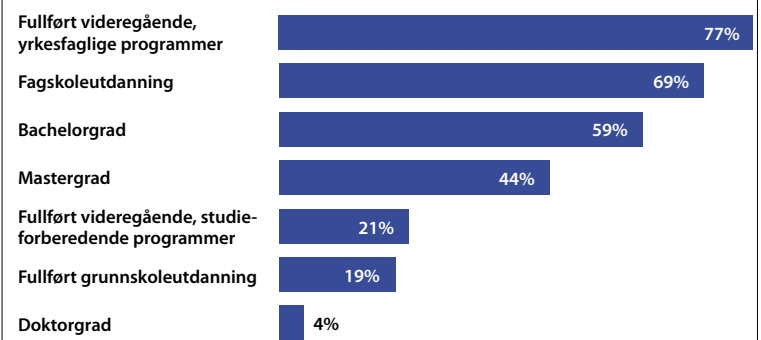
Kilde: NHOs Kompetansebarometer 2023

Slik ser mangelen på kvalifisert personell ut for de forskjellige fagområdene hos NHO Nordlands bedrifter. Illustrasjon NHOs Kompetansebarometer

Folk med disse utdanningene er det størst mangel på i Nordland. Illustrasjon NHOs Kompetansebarometer

Behov etter utdanningsnivå

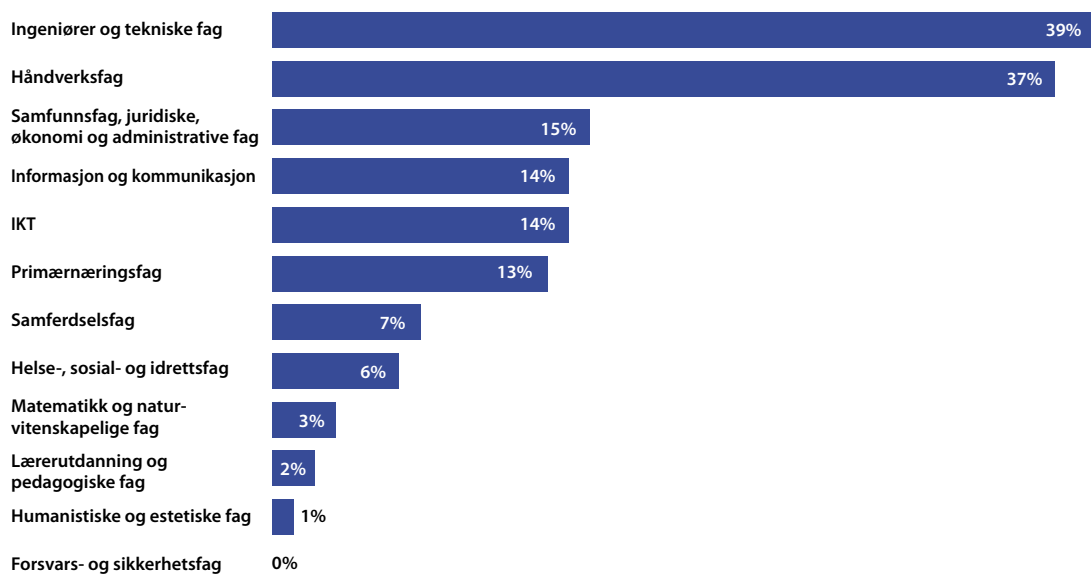
Andel bedrifter i Nordland som i stor eller noen grad har behov for følgende utdanningsnivå i 2023

Kilde: NHOs Kompetansebarometer 2023

Behov etter fagområde

Andel NHO-bedrifter i Arktis som i stor eller noen grad har behov for ulike typer fagkompetanse i 2023

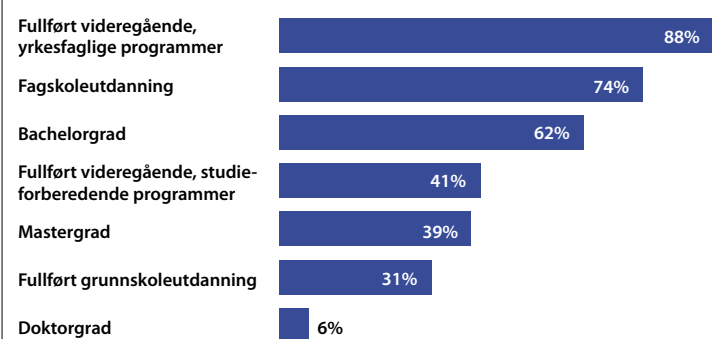
Kilde: NHOs Kompetansebarometer 2023

Slik ser mangelen på kvalifisert personell ut for de forskjellige fagområdene hos NHO Arktis bedrifter. Illustrasjon NHOs Kompetansebarometer

Folk med disse utdanningene er det størst mangel på lengst nord. Illustrasjon NHOs Kompetansebarometer

Behov etter utdanningsnivå

Andel bedrifter i Arktis som i stor eller noen grad har behov for følgende utdanningsnivå i 2023

Kilde: NHOs Kompetansebarometer 2023

prosent, mens det for håndverkssegmentet er en mangel på 37 prosent. Det er likevel ikke ingeniører som topper behovslisten over utdanningsnivå i regionen, men folk med fullført videregående skole, yrkesfaglige programmer.

Totalt mangler 88 prosent av bedriftene folk med denne utdanningsbakgrunnen, mens 74 prosent mangler folk med fagskole og 62 prosent har behov for folk med bachelornivå (f.eks. ingeniører).

Bygge- og anleggsvirksomheten sysselsetter totalt 10.901 mennesker i Troms, Finnmark og Svalbard, hvilket utgjør omtrent 9 prosent av de sysselsatte.

TRENGER DU KOMPETANSEHEVING?

VI HAR KURS OG KONFERANSER SOM GIR DEG OG DIN BEDRIFT DEN FAGLIGE TYNGDEN SOM DERE TRENGER!

Vi tilbyr ettertraktet kompetanseheving med fokus på bygg og anlegg, eiendom og jus.

Se hele vår kurs- og konferansekalender på nbef.no

Skann meg!

nbef.no

Norges bygg- og eiendomsforening

Steile fronter og usikkerhet rundt EUs bygningsdirektiv

EUs direktiv om energieffektivisering av bygninger tilsier at flertallet av boliger og næringsbygg i Norge må oppgraderes for store beløp. Det er søt musikk for byggebransjen - men et potensielt mareritt for eierne av bygningene.

Av – Jonas Ellingsen

Det omstridte bygningsenergidirektivet ble vedtatt med knapt flertall i EU i midten av april, og gjennom EØS-avtalen er Norge pålagt å implementere disse bestemmelsene. Reaksjonene på direktivet som nå er sendt ut på høring i Norge er mange og tildels sterke, både i avisspalter og i kommentarfelt.

Svært blandet reaksjon

De positive reaksjonene kommer fra miljøorganisasjonene og organisasjoner tilknyttet byggebransjen, som nå ber EU presse Norge til å få fortgang i innføring av direktivene. Negative og bekymrede reaksjoner kommer ikke uventet fra dem som må betale regningen: Eiere av boliger og næringsbygg. Frustrasjonen gjelder i hovedsak den økonomiske byrden som nå kan bli veltet over på eierne, uten

tydelige signaler om hvordan reglene vil utøves i praksis - eller hvilke støtteordninger som følger med.

Et argument fra denne siden er at byggene i sin tid ble oppført og godkjent basert på datidens bestemmelser. Om få år kan mange av dem være lovstridige. Innføring av nye regler oppfattes derfor å være i strid med prinsippet om at en lov ikke kan gis tilbakevirkende kraft.

- Et ran

Boligeier og siviløkonom Georg Oppermann er blant mange som kaller dette et ran, der store deler av folks sparekapital vil gå tapt om reglene implementeres. Hans regnestykker viser at det vil ta mellom 100 og 200 år å tjene inn millionlånet for oppgradering av boligen, med strømbesparelser som trolig vil ligge mellom 5.000 og 10.000 kroner per år. Da er ikke rentene tatt med.

Som mange andre mener han at uansett hvor mye strøm huseierne sparer, vil dette absorberes av et umettelig Tyskland, som han mener lider av følgene av sin egen forfeilede kraftpolitikk.

Sentraliseringsfaktor

Forsterket sentralisering er en annen faktor, som blant annet organisasjonen Huseierne har påpekt: I distrikter med lav markedsverdi på boliger vil det i mange tilfeller være vanskelig å få banklån til oppgradering, siden kostnadene ikke kan hentes inn den dagen boligen skal selges. Kravene rammer de fleste boliger bygd før 2010, og kostnadene vil variere etter alder og standard. Huseierne har anslått at kostnadene for etterisolering, bytte av vinduer, varmekilder og andre energisparende tiltak for boliger fra 60- og 70 tallet vil ligge fra 500.000 kroner og oppover til 1,5 millioner kroner.

ENERGIFOKUS PÅ BYGG: El-forbruket i bygninger utgjør 55 prosent av landets totale kraftforbruk. 70 % av ENØK-potensialet ligger i næringsbyggene, ifølge Enova. Illustrasjonsfoto fra Tromsø sentrum: Diego Delso - Wiki Commons

Energikarakter

For store næringseiendommer er det naturligvis snakk om helt andre beløp. En oversikt fra Enova viser at over 40 prosent av næringsbygg i Nordland, Troms og Finnmark har energikarakter E eller lavere. Av de tre fylkene har Nordland høyest andel bygg (17 %) med best energikarakter (A og B). Enova anslår generelt at 70 % av energibruken fra næringseiendom kan knyttes til bygg oppført før 1987. Debatten og spenningen her til lands går på hvordan norske myndigheter vil møte kravene. Det er ennå for tidlig å si hvilke nasjonale tilpasninger som vil bli gjort - og hvilke støtteordninger som vil havne på bordet.

Finansiering og reprising

I et intervju med Nordnorsk Rapport i fjor uttalte leder for strategi og analyse hos Eiendomsmeidler1, Jan Håvard Valstad, at nye krav til bærekraft er en oversett utfordring i eiendomsmarkedet som bare de mest profesjonelle aktørene har vært fullt bevisste om.

- Endringene kommer - og de kommer fort. Hvis man ikke begynner å tenke på hvordan man skal tilpasse seg de nye spillereglene for grønn omstilling allerede nå, ja da sover man i timen, sa han i fjor.

På kort tid har det blitt klart for de fleste at regulatoriske krav kan medføre raske endringer i markedet, som i ytterste fall handler om reprising av eiendommer og muligheten til å få finansiering.

- Det gjenstår å se hvordan føringene på området vil påvirke det norske regelverket. Det er rimelig å tro at det vil komme gulrøtter i form av kompensasjon og støtte for omstillingen. Det viktigste er at aktører i eiendomsbransjen er bevisste på utviklingen og tar dette med i sin strategiske planlegging, sa Jan Håvard Valstad.

Liten effekt

Daglig leder Christian Anton Smedshaug i Agri Analyse, tidligere medlem av EØS-utvalget - peker på at Norge har en åpenbar forutsetning som må veie tungt: Vannkraften.

- Norske hus fyres allerede med grønn energi i form av vannkraft og bioenergi som ved. Direktivet vil gi liten innsparing - i utslipp for norske boliger som i utgangspunktet har lite utslipp. Direktivet fremstår slik som lite kostnadseffektivt, sier Smedshaug til Nettavisen.

Han peker også på at kostnadene vil bli en tung belastning for

PowerBully®

Terrengkjøretøy - til alle formål

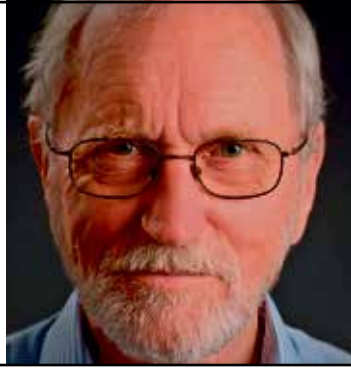

- Nyttelast på 9, 12 eller 18 tonn
- Produsert av Kässbohrer i Tyskland
- Oppfyller steg V kravene til avgass
- Påbygg etter ønske og behov

ANTRA

firmapost@antra.no | 67 92 00 90 | www.antra.no

- Vi er 12 år på etterskudd

HOGNE HONGSET: Pressebilde

- Energieffektivisering er nødvendig for å stoppe videre utbygging av vindkraft.

Av – Jonas Ellingsen

- Det er ren fornuft å bruke mindre energi til oppvarming av bygninger, for å sikre at vi har kraftressurser til andre formål i Norge.

Det sier tidligere informasjonssjef i Statoil og spesialrådgiver i Industri Energi, Hogne Hongset, som har brukt sine år som pensjonist til aktiv kritikk av norsk kraftbransje inkludert vindkraftbransjen.

Ifølge Hongset manipulerer kraftbransjen strømprisene opp her i landet, mens vindkraftutbyggere på urimelig måte bruker klimakrisen til å rettferdiggjøre rasering av urørt natur i stor skala. Han mener kjernekraft er veien å gå for

å løse energikrisen. Nordnorsk Rapport spør Hongset hvordan han ser på EU-direktivet:

- Det burde vært innført for lenge siden. Og parallelt med innføring burde vi hatt et Enova som gjorde det Enova var ment å gjøre: Å gi tilskudd til energieffektivisering, sier Hongset. Han mener grunnen til at nesten ingenting har skjedd siden EU la frem første direktiv i 2012, er kraftbransjens påvirkning.

- Bransjen er ikke tjent med at vi skal bruke mindre energi, siden den både ønsker høye priser og vil bygge mer vindkraft. Dette er også den virkelige bakgrunnen for de energikrevende hydrogenprosjektene, som kun holdes i live med subsidier. De drives frem av aktørene som vil bygge mer vindkraft, hevder Hongset.

- Men dette blir dyrt for folk og bedrifter. Hvem skal ta regningen for effektiviseringen?

- På Havvind-prosjektene Nord-sjø 2 og Utsira sør skal det brukes

110 milliarder kroner, så det står ikke om penger. Hadde halvparten av dette blitt brukt som tilskudd til energieffektivisering for boliger og næringsbygg, så hadde vi fått hentet inn veldig mye strøm, sier Hongset. Han peker på at for samfunnet som helhet har nedbygging av natur med vindkraft en meget høy kostnad som vi ikke har en prislapp på ennå.

- Fornybardirektivet har tatt all fokus i Norge, siden dette støttes av mektige aktører som vil bygge ut fornybar kraft i Norge. Derfor står vi fortsatt med mange ubesvarte spørsmål om energieffektivisering og veien videre, fastslår Hongset.

Han ønsker utspillet fra 23 aktører om fortgang i innføringen velkommen.

- Jeg tror faktisk dette kan sette fart i politikerne, sier han.

husholdninger og næringsliv, som allerede nå har en tung bør som følge av høye europeiske priser på energi og generell prisvekst.

Energistyring

- Klimanytten av energisparingsoppgraderingene vil være begrenset hvis du allerede varmer opp huset dit med fornybar energi, samstemmer Erik Eid Hohle i et intervju med Natonen. Han er daglig leder på Energigården, som har spesialisert seg på bio- og solvarme og rådgivning på dette området.

- Å superisolere husene koster mye penger og tar lang tid. Energistyring er et langt enklere tiltak. Uansett må vi prioritere tiltak som får ned klimagassutslippene raskere enn i dag og samtidig hele tiden spørre om hva som er de mest lønnsomme måtene å kutte disse på, sier Hohle.

Fakta: Bygningsenergidirektivet

- EU har vedtatt et nytt bygningsenergidirektiv som også gjelder for Norge. Dette er tredje gang EU skjerper kravene til energieffektivisering i bygg, siden det første av de tre direktivene trådte i kraft i 2012.

- Bygningsenergidirektivet stiller krav om tiltak som sikrer at gjennomsnittlig energibehov for landets boliger reduseres med 16 prosent innen 2030 og med 22 prosent innen 2035. 55 prosent av denne reduksjonen skal skje ved renovering av de 43 prosent dårligst presterende boligene.

- Etter 2040 skal ikke fossil energi brukes til oppvarming av byggene. Fra 2050 skal alle bygninger være nullutslipphus.

- EU ønsker med dette å redusere klimagassutslipp, bli uavhengig av russisk gass og å sørge for at innbyggerne får lavere energitilgjeter.

- I dag står bygg for mer enn en

tredel av utslippene og rundt 40 prosent av energibruken.

- Selv om Norge gjennom EØS-avtalen er forpliktet til å implementere direktiver, kan det lages lokale tilpasninger.

- Det er opp til landene å finne finansieringsløsninger.

- Energikarakterene går fra A til G og gir et bilde av energistandarden i huset. I dag har nærmere en tredjedel (28,8 %) av norske boliger laveste energiklasse G.

Målet om å oppgradere bygg til høyere energiklasser vil kreve oppgraderinger, etterisoleringer og utskifting av varmekilder i omtrent 2 millioner norske boliger.

- Organisasjonen Huseierne anslår at det vil koste mellom 500.000 og 1,5 million kroner å gjennomføre en full energieffektivisering av en vanlig norsk enebolig fra 1960- eller 1970-tallet.

Kraftbransjen er ikke tjent med at vi skal bruke mindre energi, siden den ønsker både høye priser og vil bygge ut mer vindkraft.

Hæhre deltar på de største samferdselsprosjektene og industriprosjekter i Nord-Norge.

Vi bygger fremtiden

Photo by bluewater-sweden on Unsplash

Knapt flertall for direktiv

Italia og Ungarn stemte imot den endelige teksten, mens Kroatia, Tsjekia, Sverige, Slovenia og Polen avsto fra å stemme om bygningsenergidirektivet.

Den endelige og noe utvannede teksten ble vedtatt med et knapt flertall, ifølge nettavisen Energi og Klima.

Et av forslagene fra Kommissjonen som møtte mest mot-

bør, var kravet om at de 15 prosent dårligste bygningene skulle renoveres til en «minimum energistandard.» Den skulle være lik for hele EU. Ettersom dette er et EØS-relevant direktiv, ville dette også omfatte Norge.

Nå er kompromisset at det settes en referanse for hvert EU-land, som gir medlemsstatene en større frihet til egne tilpasninger.

23 norske aktører ber EU presse Norge

– Vi ser på EU-kommisjonen som vår nærmeste allierte i arbeidet med energieffektivisering i Norge.

Av – Jonas Ellingsen

Det sier seniorrådgiver Bård Baardsen i Norsk Varmepumpeforening til Energi og Klima.

I 12 år har skiftende norske regjeringer utsatt å innføre EUs energieffektiviseringsdirektiv. Nå ber 23 norske bedrifter og organisasjoner om at EU-

kommisjonen griper inn og setter en tidsfrist for innføringen i norsk lov.

– En slik omgåelse av det norske

folkestyre er ikke i tråd med tradisjonen vi har i Norge med god dialog mellom interesseorganisasjoner og norske folkevalgte i politikktutforming, sier Sp's energipolitiske talsperson Gro-Anita Mykjåland.

Henvendelsen fra de 23 organisasjonene er tydelig inspirert av EU-kommisjonens brev til Norge i mars. Der satte EU en frist som betyr at Norge kan bli møtt med sanksjoner om det ikke innen fem måneder innfører fornybardirektivet fra 2018 i EØS-avtalen.

De 23 organisasjonene og be-

driftene som har undertegnet brevet er:

Zero, Friends of Earth, Bellona, Young Friends of the Earth i Norge, Greenpeace, WWF, Samfunnsbedriftene, NBBL, Byggenæringens Landsforening, Norsk Eiendom, Nelfo, Novap, EFO, Byggevarerindustrien, HVAC kulde og ventilasjonsfirmaer, HVAC rørleggerfirmaer, Norske Trevarer, Solenergi-klyngen, Integra, Lyskultur, Multiconsult, Nibe og Skanska.

Norskproduserte
vinduer og dører i GLASSFIBER
kompositt

froyland

Vinduer til ditt prosjekt

- Prisgunstig
- Kort leveringstid
- Energibesparende (U-verdi)
- Tilnærmet vedlikeholdsfritt
- Råtner ikke
- Minst 60 års levetid
- En tilgjengelig leverandør

froyland.no | tlf: 52 70 09 00
post@froyland.no

Fleksibel leverandør av mekaniske tjenester

FIMEK

Med stålтро på Nord-Norge!

www.fimek.no

ASFALTERING – ASFALTFRESING – TRANSPORT

NORDNORSK RAPPORT
NORDNORSKE NÆRINGSLEVERANDØR

Vil du oppleve hvordan nord-norsk næringsliv griper mulighetene i Nordområdene, hvordan bygg og anlegg i nord skaper ringvirkninger og følge næringslivet i nord på pulsen? Da har vi kanskje jobben for deg.

Nordnorsk Rapport søker Markedskonsulent

Vi søker deg som:

- Er over gjennomsnittet opptatt av samfunnet
- Trives med salg
- Er selvstendig, målbevisst og resultatorientert

Vi tilbyr:

- Gode lønnsbetingelser/ eventuelt frilansordninger
- Interessant portefølje
- Interessante kunder
- God salgsstøtte

Høres dette interessant ut?
Send en kortfattet søknad med CV og referanser til: dag@nnrapport.no. Ønsker du å snakke med oss svarer ansvarlig redaktør Dag Danielsen gjerne på telefon 48 42 94 72.

www.nnrapport.no

VA-utfordringen:

Avløpsdirektiv kan gi avgiftssjokk i Narvik

Narvik har blant de laveste vann- og avløpsgebyrene i landet. Tre ganger er også vannet fra Narvik vannverk kåret til landets beste. Men nye rensekraft fra EU truer med å mangedoble regningen for innbyggerne om noen tiår.

Av – Jonas Ellingsen

Huseierne legger årlig frem en undersøkelse av VA-gebyrene, der kommunene rangeres fra dyrest til billigst. Her plasserte Narvik seg som nummer 303 av totalt 353 kommuner i 2023. Man kan derfor si at Narvik Vann KF har innfridd, etter at selskapet ble tildelt ansvaret for levering av vann- og avløps-tjenestene i Narvik kommune i 2004. Foretaket har hatt fokus på å levere gode tjenester til en korrekt og så lav pris som mulig.

Gebyrene øker

- Vi har fortsatt billige VA-tjenester i Narvik kommune, sier daglig leder Trude Rostrup Bertnes i Narvik Vann til Nordnorsk Rapport.

Landsgjennomsnittet for en bolig på 120 kvadratmeter var

i 2023 10.073 kroner, mens narvikingene slapp unna med hyggelige 7.112 kroner.

På toppen av lista i 2023 lå Tolga med et VA-gebyr på hele 35.104 kroner i året, noe som var en økning på 68 % fra året før.

Ny virkelighet

Det er disse brå og hurtige prishoppene som har fått folk flest til å bråvåkne til en ny virkelighet: VA-gebyrene vil vokse kraftig fremover. Det skyldes først og fremst et etter-slep på vedlikehold og utskifting. Ifølge en rapport som Sintef og Norconsult utførte på oppdrag fra bransjeorganisasjonen Norsk Vann i 2021, trenger det kommunale vann- og avløpsnett oppgraderinger for 332 milliarder de neste 20 årene. Rapporten slo også fast at det er i distriktene at gebyrene vil øke mest og antyder en tre-

NARVIK VANN: Ansatte ved Narvik Vann under befaring på vannverket i Bjerkvik for noen år siden. Totalt 33 ansatte arbeider med å levere VA-tjenester i vidstrakte Narvik kommune, som er landets 10. største kommune målt i areal. Foto: Narvik Vann

dobling av gebyrene i enkelte nordnorske kommuner.

Nytt direktiv øker utfordringene

I tillegg til disse utfordringene vil det nye avløpsdirektivet vedtatt i EU medføre behov for ombygging av 250 renseanlegg langs kysten. Direktivet medfører at alle byer og tettsteder med mer enn tusen innbyggere på et gitt område må innføre såkalt sekundærrensing innen 2040. Dette kommer på toppen av de allerede varslede økningene i gebyrene. Direktivet er vel og

merke ennå ikke implementert i norsk lov.

På Norsk Vanns fagdager i fjor la Tromsø og Narvik frem en felles presentasjon om hvordan det nye avløpsdirektivet ville slå ut i de respektive kommunene. Tromsø har beregnet at det må investeres over to milliarder kroner for å møte de nye kravene. Det vil medføre at avløpsgebyret alene vil øke til 11.000 kroner i 2040, i stedet 6.500 kroner, som gebyret ville bli uten sekundærrensing.

Prissjokk i 2050

I Narvik blir investeringen "bare" 350 millioner kroner, men mens Tromsø kan fordele kostnadene på 80.000 innbyggere, får Narviks befolkning på 21.500 en tyngre bær. Regnestykket viser at det årlige avløpsgebyret i 2050 vil bli hele 53.600 kroner pr husstand, mot 16.400 kroner uten sekundærrensing.

Både for Tromsø og Narvik er tallene oppgitt eks. mva. Og dette gjelder altså kun gebyret for avløp. Gebyr for vann kommer i tillegg.

- Ja, det er høye tall, men det er vel og merke et teoretisk regnestykke som kan endre seg underveis. Det vil heller ikke skje i allerede i morgen, basert på tidligere erfaringer med tiden

det tar å innføre direktiv fra EU. EU sier også at de tekniske løsningene skal bli hyllevare, slik at det skal bli enklere og billigere for kommunene å gjennomføre løftet. Dyrt vil det uansett bli, dersom kravene ikke blir lempet vesentlig, og da tenker jeg spesielt på mindre kommuner med 2.000 - 3.000 innbyggere, sier Trude Rostrup Bertnes.

Investering uten effekt

Både Narvik, Tromsø og flere andre byer langs kysten har i sine høringsuttalelser vist til at dagens utslipp er ubetydelige i forhold til havområdenes kapasitet og robusthet. Investeringer i sekundærrensing vil ikke stå i forhold til klima- og miljøbelastningen som slike utbygginger vil medføre. Norske myndigheter og bransjeorganisasjonen Norsk vann har jobbet hardt for å få fritak på dette og andre områder som går på særnorske forhold.

I Tromsø vurderer politikerne likevel at krav vil komme, og man drøfter om det allerede nå bør tas høyde for sekundærrensing ved å samordne legging av nye avløpsrør med flere planlagte vegprosjekter.

Forts. neste side

**Når kvalitet teller.
Da er det DRIVEX som gjelder.**

Be om tilbud hos din maskinleverandør

Svenskprodusert kvalitetsredskaper for alle årstider

Drivex Norge / Jernkroken 18, 0976 Oslo / Tlf: 90 51 26 90
E-post info@drivex.no / per-emil.nilsson@drivex.no / www.drivex.no

Forts. forrige side

100 millioner pr. år

Imens fortsetter nødvendig vedlikehold og oppgradering av vann- og avløpsnett i landets kommuner.

- Jeg tror nivået er noenlunde jevnt i de fleste kommuner. Narvik vann investerer rundt 100 millioner kroner pr. år. Vi

prøver å følge det nasjonale målet om å skifte ut en prosent av VA-nettet pr. år. Investeringene skal også skje i en takt som gir forutsigbare regninger til abonnentene. Vi reviderer hovedplanene våre jevnlig, de blir vedtatt politisk, og politikere lar oss få lov til å jobbe ut fra det. Forutsetningen for å lykkes er at man får lov til å gjøre det man faglig mener

er rett, og der har vi god støtte fra våre lokalpolitikere, sier daglig leder i Narvik Vann til Nordnorsk Rapport.

Forebygging

I dag drifter Narvik Vann 9 vannverk, 40 vanninstallasjoner med tilhørende ledningsnett, 24 avløpsrenseanlegg og 67 pumpestasjoner med tilhørende ledningsnett.

Foretaket har stort fokus på forebyggende arbeid, slik at innbyggerne skal oppleve gode og problemfrie tjenester hele året. Alle anlegg ivaretas og vedlikeholdes løpende, slik at de fungerer optimalt, og blir kostnadseffektive over år.

Selskapet følger også opp de ca. 2.000 private avløpsanleggene som er etablert i kommunen.

Dette for å sørge for at anleggene driftes forsvarlig og ikke forurenser unødige.

God rekruttering

Kompetansemangel har ikke vært et problem i Narvik Vann.

- Vi har vært heldige med å klare å rekruttere fagfolk her i Narvik, og vi nyter nok godt av at UiT har utdanning i byen. Selv om vi tilhører samme juridiske enhet som kommunen, er vi mer selvstendig og skjermet som eget kommunalt foretak. Det tror jeg også har vært en klar fordel for rekrutteringen.

- På entreprenørsiden har det i mange år vært de lokale som har regnet på jobbene, men nå sist er det et Alta-firma som har fått en jobb hos oss. Det ser ut som om entreprenørene er mer villige til å flytte på seg i disse dager, sier lederen, og legger lunt til:

- Vi er nok mer populære i dårlige tider. I tider med full fart i markedet er vi ikke fullt så interessante, sier hun med et smil.

Gebyrene øker

Høye renter og økt prisnivå bidro til at VA-gebyrene i Narvik ble økt med rundt 20 prosent både i 2023 og 2024.

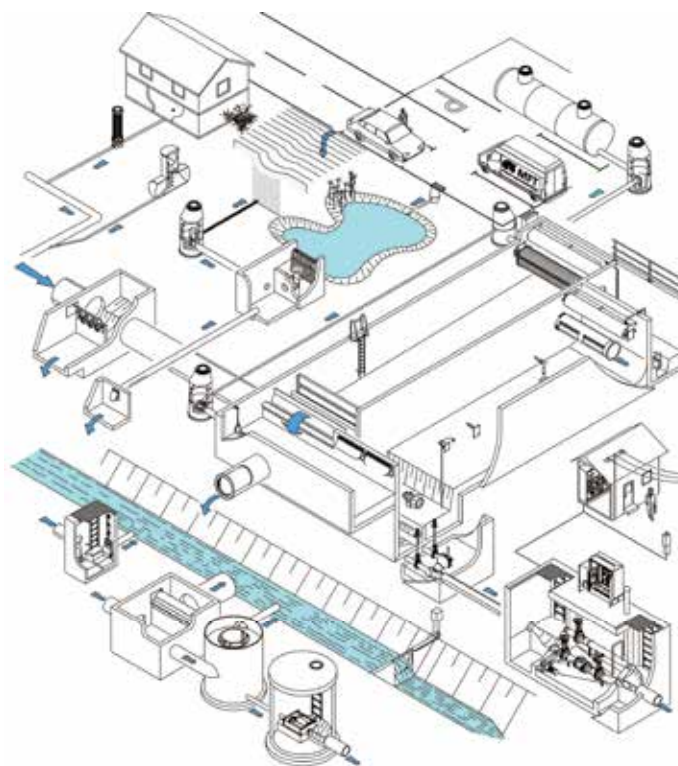
Rostrup Bertnes legger ikke skjul på at gebyrene skal videre opp, også i Narvik kommune.

- Alle kommuner har etterslep på vedlikehold. Bare 15 % av renseanleggene i Norge er godkjent ut fra dagens avløpsdirektiv, så vi er ikke akkurat gode på dette området. Det ligger an til veldig store investeringer for mange kommuner i årene fremover, og regningen ender opp hos husstander og bedrifter. Det gjenstår å se hvordan politikere og myndigheter vil bidra til å løse utfordringene, fastslår daglig leder i Narvik Vann.

Beskyttelse mot oversvømmelser og forurensning

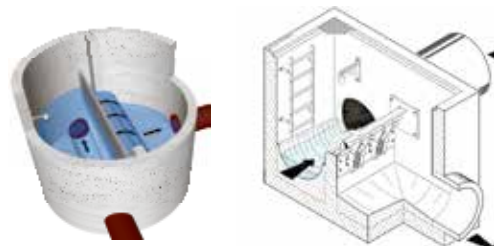
MFT leverer produkter for regnvannshåndtering - fra kilde til utslipp. Vi tilbyr smarte, driftssikre og dokumenterte løsninger som gir hydraulisk kontroll og reduserer risiko for oversvømmelser og forurensning. Sortiment inkluderer standardiserte produkter og skreddersydde løsninger. Vi produserer en stor andel av våre produkter i Norge. Et omfattende lagerutvalg av ferdige produkter og komponenter på eget verksted sørger for rask levering - selv av tilpassede løsninger. Les mer på mft.no

Mengderegulatorer

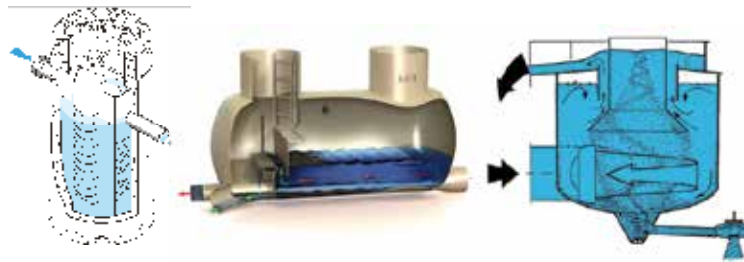
Nivåregulatorer

Tilbakeslagsventiler

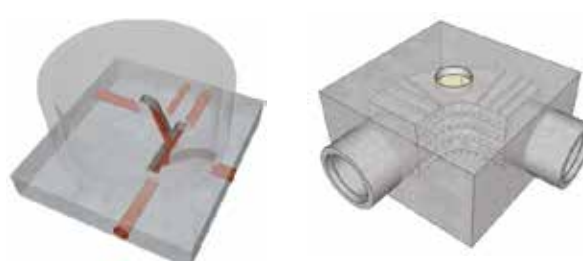
Partikkelavskillere

Stengeventiler

Avløpsrenner

Miljø- og Fluidteknikk AS

Vi vil frigjøre tid for deg, ved å gjøre regnskapet papirløst. Ønsker du å starte virksomhet, ta kontakt.

VSK Regnskap AS
Torsvågveien 2107, 9136 Vannareid
Tlf.: 77 74 97 60 • E-post: post@vskas.no
www.vskas.no/regnskap

- Staten må på banen

KOSTNADSBOMBE: Nødvendige investeringer i vann og avløp vil føre til en kraftig økning i VA-gebyr-ene de neste årene. Illustrasjonsfoto: Narvik Vann

- Den kraftige økningen i vann- og avløpsavgiftene de neste fire årene blir en kostnadsbombe for husholdningene.

Av – Jonas Ellingsen

Det sier organisasjonen Huseierne, som slår fast at økonomien til norske husholdninger er under sterkt press på grunn av høye renter, høye strømpriser og økte kommunale avgifter. Ifølge Huseiernes oversikt over de 76 største kommunene i landet, vil 18 av kommunene ha VA-gebyrer på mellom 20.000 og 33.000 kroner i 2027. Gebyrene øker i gjennomsnitt med rundt 60 prosent fra 2023-2027.

Spleiselag

- De nye rensekravene kommer på toppen av økningene i de kommunale avgiftene som kommer frem i undersøkelsen vår. Det er for tidlig å si sikkert hvor dyrt dette blir i den enkelte kommune, men det understreker behovet for et spleiselag hvor også staten deltar, sier generalsekretær Morten Andreas Meyer i Huseierne.

Krever samarbeid og plan

Huseierne mener også at staten må legge til rette for samarbeid på tvers av kommunegrensene. Slik kan man skape større og mer robuste kompetansemiljøer, og utnytte tilgjengelige ressurser på en kostnadseffektiv og bærekraftig måte.

- Det er på sin plass å be om en nasjonal handlingsplan, sier organisasjonen.

Mens 97 prosent av norske kommuner samarbeider om renovasjon i IKS, er det bare 13 prosent som samarbeider om et interkommunalt selskap innen vann og avløp. ▶▶

▶ **Gebyrene øker i gjennomsnitt med rundt 60 prosent fra 2023-2027.**

**Spesialister på
vibrasjoner og
strukturstøy**

Vibratec®

akustikprodukter

www.vibratec.no
+47 33 07 07 50
info@vibratec.no

VT-dBlock – Lyddempende justerbart tilfarergulv

NORDNORSK RAPPORT

NORD-NORGES NÆRINGS-
LIVSAVIS

Ikke allerede abonnent?
Hvorfor ikke bare prøve et
rimelig helårsabonnement?

Sysselsettingstoppen Nord-Norge: Total dominans fra det offentlige

I år som i fjor er offentlig virksomhet med god margin største arbeidsgiver i de tre nordligste fylkene: Av de 50 største arbeidsgiverne i nord er bare seks private bedrifter.

Av – Bjørn Tore Bjørsvik

Ingen vil bli overrasket over å høre at Tromsø kommune fremdeles er største arbeidsgiver i de tre nordligste fylkene, med 9.670 mennesker i sitt brød, drøye 550 mer enn den like selvfølgelige andreplassen; Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN) med 9.114 ansatte.

Gå ett fylke sørover, og mønsteret gjentar seg; fylkets største kommune, Bodø tar en tydelig tredjeplass med 6.467 ansatte, tett fulgt av Nordlandssykehuset med 6.391 ansatte.

Først på 24. plass finner man en privat bedrift, Bodø-registrerte Widerøe Ground Handling som med sine 1854 ansatte er en fullservice leverandør av bakketjenester til flyselskaper som Widerøes Flyveselskap, SAS, KLM, Air France, Lufthansa, Thomas Cook med flere. Totalt håndterer bedriften rundt 185.000 flyvninger ved 41 lokasjoner i Norge.

Neste private er samvirkelaget Coop SA på 30 plass med 1.495 ansatte som betjener drøyt 110.000 medlemmer og eier og driver ca. 60 butikker fordelt på 21 kommuner i Troms, Ofoten og Lofoten. Coop Nord er med en omsetning på om lag 3,9 milliarder kroner i 2022 det femte største samvirkelaget i Norge.

Stabil fordeling

Fordelingen i sysselsettingen mellom det offentlige og det private er per 2023 38,4 prosent offentlig og 61,6 prosent i Nordland Fylke. Lengre nord, i Troms og Finnmark var fordelingen 42,7 offentlig og 57,3 privat samme år.

I begge tilfeller kan man si at det er ønskelig med en større andel privat ansatte, mer som i Norge forøvrig med 31,5 prosent offentlig og 68,5 prosent privat, men statistikken viser at fordelingen har for både Nord-Norge og Norge vært dynamisk forskyvning frem og tilbake med en variasjon innenfor rammen av på to-tre prosentpoeng de siste 23 årene.

Mangel på monetær og politisk kapital

At det private innslaget er lavere jo lengre nord man kommer henger delvis sammen med geografi og medfølgende infrastrukturelle utfordringer som f.eks. avstand til markedet. Derfor er det så avgjørende at nordlendingen ikke står stille og lar seg avpise med smuler når Nasjonal transportplan lages. Nå vil det militære behovet for transportinfrastruktur bli presserende i løpet av kun kort tid, så om ikke problemene nå blir løst, vil de i det minste bli belyst og tydeliggjort på riksnivå.

En annen faktor er at det meste av den risikovillige kapitalen befinner seg sør for Trondheim, hvilket legger mer av ansvaret for verdiskapingen på det offentlige. Når det gjelder Finnmark kommer det i tillegg et historisk argument inn i diskusjonen; dagens 50-åringer er den første generasjonen i Finnmark som arver verdier etter siden andre verdenskrig, hvilket har skapt et lokalt kapitalvakuum.

Hvor mange jobber i Staten?

Til sammenligning kan det være interessant å vite at Norges største arbeidsgiver er Staten, nærmere bestemt Statsforvaltningen. I en rapport Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) publiserte i 2023, med det fantasifulle navnet "Utviklingen av antall ansatte i statsforvaltningen", deles statsansatte inn i fire deler: Statsforvaltningen, Stortinget, Sametinget og Domstolene.

Klart største statlige arbeidsgiver er Statsforvaltningen, som inkluderer departementer og deres underliggende virksomheter som f.eks. direktorater, vegvesenet etc. Ifølge rapporten jobber 170.383 mennesker i Statsforvaltningen.

Stortinget sysselsetter ikke bare de 169 folkevalgte, men ytterligere 912 sjeler som sysler med alt fra økonomi og administrasjon til renholdere og sikkerhetsvakter. Tilsammen har 1.081 mennesker sitt daglige virke i Stortinget.

Sametinget er noe mer moderat på størrelse med bare 39 folkevalgte og totalt 165 som hever sin lønn her, mens Domstolene lønner 2.000 mennesker årlig. Tilsammen kunne totalt 173.629 nordmenn kalle seg "statsansatte" da rapporten ble laget.

Hvem er så Norges nest største arbeidsgiver?

Selv om Tromsø kommune er Nord-Norges største arbeidsgiver, må de med sine 9670 ansatte se seg slått av hele 14 organisasjoner og bedrifter, i tillegg til Statsforvaltningen.

Nest største er Bergen kommune med 31.948 ansatte, med Trondheim kommune med 22.051 på tredje. Fjerdeplassen innehas av Norges største bedrift Equinor ASA (20.821), fulgt av Stavanger kommune (17.206), Bærum kommune (15.675), Kristiansand kommune (14.532) og en fylkeskommune som er under sletting nå i 2024; Viken (13.190).

Norges nest største bedrift målt i ansatte er Posten Bring AS med 10.959 ansatte, som gir dem en tiendeplass på listen over landets største arbeidsgivere.

Knapphus
Energi Nord

Din energileverandør

Knapphus Energi Nord skal være din foretrukne leverandør på alle typer drivstoff/fyringsprodukter. Ad-Blue, biodiesel til transport og anlegg, alle typer mobile og stasjonære drivstofftanker.

Vi har egne automatanlegg i Lofoten og utkjøring av drivstoff og vi er leveringsdyktig i hele landet. Hos oss treffer du lokale medarbeidere som kjenner ditt nærmiljø.

Vi skal være best på service og levering til konkurransedyktige priser.

Våre drivstoffautomater:

Harstad:
Sandtorg
Åsegarden leir

Lofoten:
Kabelvåg
Stamsund
Strømgård

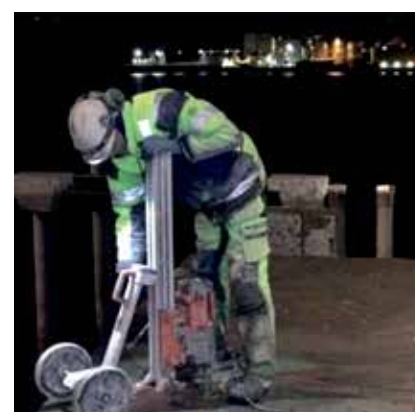
Kjøpsvik

Troms:
Setermoen
Nordic Crane, Tromsø

Kontakt:
Morten Bye
Salgssjef Nord Norge
Mobil: 960 00 135
morten@knapphus.no
www.knapphus.no

For firmaavtale: Ring tlf. 960 00 135

Bodø-Harstad-Tromsø-Lofoten • www.knapphus.no/automater

Tlf: 905 30 800
Epost: firmapost@nordlandbetongsag.no
www.nordlandbetongsag.no

Vi utfører alt innen:

- Betongsaging
- Kjerneboring
- Riving og miljøsanering
- Sliping av betonggulv

De største arbeidsplassene i Nord-Norge

	Selskap / organisasjon	Kommune	Fylke	Antall ansatte
1	TROMSØ KOMMUNE	Tromsø	TROMS	9670
2	UNIVERSITETSSYKEHUSET NORD-NORGE HF	Tromsø	TROMS	9114
3	BODØ KOMMUNE	Bodø	NORDLAND	6467
4	NORDLANDSSYKEHUSET HF	Bodø	NORDLAND	6391
5	UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET	Tromsø	TROMS	5268
6	TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE UNDER SLETTING FRA 01.01.2024	Tromsø	TROMS	4040
7	HARSTAD KOMMUNE / HÁRSTTÁID SUOHKAN	Harstad	TROMS	3854
8	NORDLAND FYLKESKOMMUNE	Bodø	NORDLAND	3776
9	BODØ KOMMUNE HELSE OG OMSORG	Bodø	NORDLAND	3286
10	RANA KOMMUNE	Rana	NORDLAND	3270
11	ALTA KOMMUNE	Alta	FINNMARK	3246
12	NORDLAND FYLKESKOMMUNE UTDANNING OG KOMPETANSE	Bodø	NORDLAND	2895
13	SENJA KOMMUNE	Senja	TROMS	2834
14	TROMS FYLKESKOMMUNE	Tromsø	TROMS	2693
15	NARVIK KOMMUNE	Narvik	NORDLAND	2615
16	FINNMARKSSYKEHUSET HF	Hammerfest	FINNMARK	2556
17	BODØ KOMMUNE AVDELING FOR OPPVEKST OG KULTUR	Bodø	NORDLAND	2504
18	VEFSN KOMMUNE	Vefsn	NORDLAND	2438
19	HELGELANDSSYKEHUSET HF	Alstahaug	NORDLAND	2287
20	NORD UNIVERSITET	Bodø	NORDLAND	2181
21	SORTLAND KOMMUNE / SUORTTÁ SOUHKAN	Sortland	NORDLAND	2068
22	HAMMERFEST KOMMUNE	Hammerfest	FINNMARK	1948
23	VESTVÅGØY KOMMUNE	Vestvågøy	NORDLAND	1906
24	WIDERØE GROUND HANDLING AS	Bodø	NORDLAND	1854
25	RANA KOMMUNE HELSE OG OMSORG	Rana	NORDLAND	1852
26	TROMS FYLKESKOMMUNE KOMPETANSE	Tromsø	TROMS	1775
27	VÅGAN KOMMUNE	Vågan	NORDLAND	1753
28	ALTA KOMMUNE TJENESTEOMRÅDE FOR HELSE OG SOSIAL	Alta	FINNMARK	1677
29	SØR-VARANGER KOMMUNE	Sør-Varanger	FINNMARK	1642
30	COOP NORD SA	Tromsø	TROMS	1495
31	HURTIGRUTEN SJØ AS	Sør-Varanger	FINNMARK	1391
32	SALTDAL KOMMUNE	Salt dal	NORDLAND	1341
33	FINNMARK FYLKESKOMMUNE	Vadsø	FINNMARK	1298
34	MELØY KOMMUNE	Meløy	NORDLAND	1269
35	FAUSKE KOMMUNE	Fauske - Fuossko	NORDLAND	1249
36	ALCOA NORWAY AS	Vefsn	NORDLAND	1248
37	BRØNNØY KOMMUNE	Brønnøy	NORDLAND	1227
38	ALTA KOMMUNE OPPVEKST OG KULTUR	Alta	FINNMARK	1193
39	HADSEL KOMMUNE	Hadsel	NORDLAND	1190
40	WIDERØE'S FLYVESELSKAP AS	Bodø	NORDLAND	1155
41	ANDØY KOMMUNE	Andøy	NORDLAND	1135
42	COOP NORDLAND SA	Bodø	NORDLAND	1125
43	MÅLSELV KOMMUNE	Målselv	TROMS	1121
44	ALSTAHAUG KOMMUNE	Alstahaug	NORDLAND	1112
45	HEMNES KOMMUNE	Hemnes	NORDLAND	1092
46	ØKSNES KOMMUNE	Øksnes	NORDLAND	1083
47	RANA KOMMUNE OPPVEKST OG KULTUR	Rana	NORDLAND	1072
48	NORDREISA KOMMUNE	Nordreisa	TROMS	1066
49	VESTVÅGØY KOMMUNE - HELSE OG OMSORG	Vestvågøy	NORDLAND	1020
50	BALSFJORD KOMMUNE	Balsfjord	TROMS	994

Kilde: Forvalt.no

Hele Norge

År	I alt	Totalt antall sysselsatte		Andel prosent	
		Offentlig	Privat	Offentlig	Privat
2023	2 845 307	895 453	1 949 854	31,47	68,53
2022	2 818 175	881 755	1 936 420	31,29	68,71
2021	2 762 175	873 486	1 888 689	31,62	68,38
2020	2 681 542	859 868	1 821 674	32,07	67,93
2019	2 700 492	854 515	1 845 977	31,64	68,36
2018	2 681 954	849 629	1 832 325	31,68	68,32
2017	2 625 550	834 443	1 791 107	31,78	68,22
2016	2 591 902	823 883	1 768 019	31,79	68,21
2015	2 587 704	814 020	1 773 684	31,46	68,54
2014	2 650 000	803 710	1 846 290	30,33	69,67
2013	2 619 000	794 285	1 824 715	30,33	69,67
2012	2 589 000	778 489	1 810 511	30,07	69,93
2011	2 562 000	771 452	1 790 548	30,11	69,89
2010	2 517 000	754 647	1 762 353	29,98	70,02
2009	2 497 000	740 310	1 756 690	29,65	70,35
2008	2 525 000	720 590	1 804 410	28,54	71,46
2007	2 484 000	711 567	1 772 433	28,65	71,35
2006	2 389 000	702 154	1 686 846	29,39	70,61
2005	2 308 000	690 290	1 617 710	29,91	70,09
2004	2 274 000	691 232	1 582 768	30,40	69,60
2003	2 260 000	688 520	1 571 480	30,47	69,53
2002	2 267 000	672 671	1 594 329	29,67	70,33
2001	2 275 000	670 204	1 604 796	29,46	70,54
2000	2 262 000	670 265	1 591 735	29,63	70,37

Kilde: Statistisk sentralbyrå - SSB Bearbeiding: KommuneProfilen

Fylke: Nordland

År	I alt	Totalt antall sysselsatte		Andel prosent	
		Offentlig	Privat	Offentlig	Privat
2023	118 989	45 666	73 323	38,38	61,62
2022	118 493	45 349	73 144	38,27	61,73
2021	117 990	45 738	72 252	38,76	61,24
2020	116 009	45 430	70 579	39,16	60,84
2019	117 128	46 180	70 948	39,43	60,57
2018	117 285	46 424	70 861	39,58	60,42
2017	116 020	45 978	70 042	39,63	60,37
2016	114 973	45 549	69 424	39,62	60,38
2015	113 940	45 480	68 460	39,92	60,08
2014	117 217	45 244	71 973	38,60	61,40
2013	116 311	45 399	70 912	39,03	60,97
2012	115 778	44 739	71 039	38,64	61,36
2011	116 254	44 651	71 603	38,41	61,59
2010	114 761	43 673	71 088	38,06	61,94
2009	113 892	42 798	71 094	37,58	62,42
2008	114 943	41 801	73 142	36,37	63,63
2007	114 488	41 920	72 568	36,62	63,38
2006	110 496	41 270	69 226	37,35	62,65
2005	108 226	40 801	67 425	37,70	62,30
2004	107 948	41 225	66 723	38,19	61,81
2003	108 195	41 574	66 621	38,43	61,57
2002	108 229	40 818	67 411	37,71	62,29
2001	108 584	41 424	67 160	38,15	61,85
2000	108 378	40 956	67 422	37,79	62,21

Kilde: Statistisk sentralbyrå - SSB Bearbeiding: KommuneProfilen

Fylke: Troms og Finnmark

År	I alt	Totalt antall sysselsatte		Andel prosent	
		Offentlig	Privat	Offentlig	Privat
2023	126 572	54 094	72 478	42,74	57,26
2022	126 269	53 816	72 453	42,62	57,38
2021	125 382	54 010	71 372	43,08	56,92
2020	122 876	53 219	69 657	43,31	56,69
2019	124 024	52 883	71 141	42,64	57,36
2018	124 280	52 576	71 704	42,30	57,70
2017	121 672	51 970	69 702	42,71	57,29
2016	120 323	51 604	68 719	42,89	57,11
2015	119 161	51 352	67 809	43,09	56,91
2014	121 046	49 870	71 176	41,20	58,80
2013	120 540	50 071	70 469	41,54	58,46
2012	118 919	49 662	69 257	41,76	58,24
2011	118 087	49 511	68 576	41,93	58,07
2010	116 267	48 724	67 543	41,91	58,09
2009	115 467	47 382	68 085	41,04	58,96
2008	116 095	46 704	69 391	40,23	59,77
2007	115 557	46 590	68 967	40,32	59,68
2006	112 479	46 124	66 355	41,01	58,99
2005	110 068	45 279	64 789	41,14	58,86
2004	109 579	45 687	63 892	41,69	58,31
2003	109 562	45 574	63 988	41,60	58,40
2002	108 743	44 826	63 917	41,22	58,78
2001	109 031	45 626	63 405	41,85	58,15
2000	108 893	44 809	64 084	41,15	58,85

Kilde: Statistisk sentralbyrå - SSB Bearbeiding: KommuneProfilen

VI ER STOLT LEVERANDØR AV KJENTE MERKEVARER SOM:

- Lazer Lamps
- TyriLights
- BriodLights
- Hella
- OZZ Lights
- Juluen
- 911 Signal
- Lucidity
- Philips, paa
- ECCO

NORGES STØRSTE LEVERANDØR AV:

ARBEIDSLYS | VARSELLYS | EKSTRALYS

www.verne.no

Norges største leverandør av varsellys, arbeidslys og ekstralys!

Skal investere milliarder i nord: Nå starter forsvars- investeringene

Forsterkning av Evenes Flystasjon, base for flyvåpenets nye P8 Poseidon og framskutt base for F-35, er en prioriteringene i den nye langtidsplanen. Foto: Ole Andreas Vekve, Forsvaret

Regjeringen har lagt fram forslag til ny langtidsplan for Forsvaret, en plan som gir Forsvaret ytterligere 600 milliarder kroner de neste 12 årene og bringer totalsummen for investeringer og drift opp til 1.624 milliarder kroner. Mye av denne satsingen skal skje i nord.

Av – Bjørn Tore Bjørsvik

Mesteparten av midlene går til militært materiell og våpen, men oppgraderingen av bygningsmasse og infrastruktur som trengs for å understøtte de nye satsingene, blir i milliardklassen: Spekulasjonene for hvor mye som skal brukes i nord er mange og svinger mellom 10 og 20 milliarder kroner.

De store linjene i ny LTP er allerede klarert mellom partiene på Stortinget, så de første investeringene er allerede underveis. Forsvarsbygg er ansvarlig for Forsvarets utbygginger (Eiendom, Bygg og Anlegg - EBA) og de første anbuds-

utlysningene i tråd med nye LTPs prioriteringer er allerede ute (sjekk våre tabeller for mer detaljer).

Hæren styrkes i nord

I den foreslåtte planen videreføres Hærens ledelse på Bardufoss, mens basestrukturen for Brigade Nord utvikles med hovedtyngden i Indre Troms. Porsangmoen og Høybuktmoen videreutvikles som baser for Finnmarksbrigaden.

Finnmarksbrigaden

Høybuktmoen i Kirkenes videreutvikles i henhold til vedtatt plan, og kontrakt for oppgradering av vannbehandlingsanlegg ble tildelt i vår.

Den videre oppbyggingen av Finnmarksbrigaden konsentreres i stort til Porsangmoen, som videreutvikles med betydelig satsing på både å tilrettelegge for økt personelltilførsel og tilførsel av nytt materiell. I praksis betyr det opprettelsen av én ny lett infanteribataljon, i tillegg til Porsanger bataljon og Jegerbataljonen ved Garnisonen i Sør-Varanger (Kirkenes), som manøverbataljoner.

På Porsangmoen fullføres i disse dager et prosjekt for kjøp av inntil 19 boliger og bygging av 72 nye befalskvarter i og rundt Lakselv. Videre bygges ny mannskapsforlegning for 192. Prosjektets prisjusterte kostnadsramme er 416 millioner kroner. Samtidig fullføres byggingen av to flerbrukshaller, som

er varme garasjer med areal for undervisning, troppslager og lager for personlig bekledning og utrustning. Det skal også etableres et kontorbygg med rom for undervisning av soldatene, et returpunkt med miljøstasjon og vaskefasiliteter, samt en ny løftebukk i Porsanger tekniske verksted i 2024 og 2025. Prosjektets prisjusterte kostnadsramme er 391 mill. kroner. Halkvarre skyte- og øvingsfelt videreutvikles.

Brigade Nord

Den videre oppbyggingen av Brigade Nord konsentreres til Setermoen garnison, hvor det skal satses betydelig over tid for å tilrettelegge for økt personelltilførsel og tilførsel av nytt materiell (innfasing av ytterligere CV 90 kampvogner),

samt å bedre tilstandsgrad på eksisterende bygninger og videreutvikling av skyte- og øvingsfeltet. Anbudsfristen for kontraktene for renovering av kaserne og befalsforegning gikk ut i april.

Skjold garnison skal videreutvikles til å ivareta virksomheten til 2. bataljon og Ingeniørbataljonen i Brigade Nord. Det skal satses på gode bo- og arbeidsforhold, inkludert lager og verksted, og anbudsfrist for renovering av Nymessa forlegning utgikk i mars. Videre skal videreutvikling av skyte- og øvingsfeltet Mauken og Blåtind fullføres, et prosjekt med kostnadsramme på 441 millioner kroner.

Vedlagte tabell (under) fra den fore-slåtte langtidsplanen (LTP) viser investeringsløpet for hele landet, men det meste vil skje nord for Trondheim:

Økonomiske hovedstørrelser 2025–2036					
LTP-anslag i mrd. 2024-kroner	2024	2025	2028	2032	2036
Investeringer	30,3	39,2	58,3	80,0	80,0
Drift	55,1	61,1	65,0	70,1	85,9
Sum	85,3	100,3	123,3	150,1	165,9
Endring i planrammer fra 2024-nivået ²		15,0	37,9	64,8	80,6
Militær andel Nansen-programmet	5,5				

¹ Saldert budsjett uten Nansen-programmet (Ukrainastøtten)

² Uten nøytrale budsjettjusteringer mellom årene

Forsvarsbyggprosjekter ute på anbud / prosjekter som kommer					
	Jobb	Referanse ID	Beskrivelse	Spørsmålsfrist	Tilbudsfrist
1	Totalentreprise på ombygging Bygg 123 Bardufoss Flystasjon	2024/1290	Riving, ombygging, oppbygging og etablering av nye rom i eksisterende lager/verkstedbygg	31.05.2024	07.06.2024 12.00
2	Totalrehabilitering av kaserner i Bodin leir Bodo	2024/2896	Forsvarsbygg er gitt i oppdrag å totalrehabiliterer to kaserner i Bodin leir i Bodo. Bakgrunn for prosjektet er å sikre forlegningsplass for soldater i Bodo-regionen innenfor kravene til allmenn verneplikt	Tilbudskonferanser 13. mai kl 09-11 og 27. mai kl 09-11 på Hotel Scandic Havet Bodo før påfølgende befaring i Bodin leir	Kommer
3	Konkurranse C03589 - Tomt- og grunnarbeid Vardo - 100823	2024/ 1104	Forsvarsbygg skal bygge nytt radaranlegg på Grøhøgda i Vardo kommune. Forsvarsbygg skal i denne forbindelse ferdigstille 100 m vei med grøft for fire trekkerør og vannledning fra eksisterende veg opp til det fremtidige anlegget, samt etablere tomt og riggområdet	-	10.05.2024 12.00
4	C04719 - 100965 - Totalentreprise - Grunn og terreng arbeider Bardufoss	2024/2891	Forsvarsbygg har fått i oppdrag å etablere kontor- og verkstedarealer for ansatte i Forsvars-bygg Eiendoms-forvaltning. Gjennomføring av oppdraget vil bli delt i 5 selvstendige kontrakter, her nytt modul kontorbygg og nybygg verkstedbygning, fundament kontorbygg, trafo og ei-bil-ladere, og grunn, terreng og infrastruktur. Denne kontrakt omfatter arbeider for grunn, terreng og infrastruktur for utførelse	-	22.05.2024 12.00
5	2024019138 Renovering av tomannsbolig Porsveien 47/49, Porsanger kommune	2024/2266	P-EBA-prosjekt, personellrelatert EBA Reno-vering av tomannsbolig Porsveien 47/49, Porsanger kommune	10.05.2024 12.00	16.05.2024 12.00
6	303253 - Utbedring av vann-behandlingsanlegg region nord Høybuktmoen	2024/2398	Utbedring av vannbehandlingsanlegg region nord Høybuktmoen	16.05.2024 12.00	27.05.2024 12.00

Kilde: Forsvarsbygg / Mercell.no

Forsvarsbygg skal foreta utbedring av flyoperative flater på Bardufoss flystasjon. Foto: Torbjørn Kjosvold, Forsvaret

Det skal anskaffes en totalentreprise for utførelse av innvendig renovring av mannskaps- og befalsforlegning i Ramsund. Foto: Helene Synes, Forsvaret

Bardufoss garnison videreutvikles for å ivareta virksomheten til Nasjonalt landoperasjonssenter (NLS) og støtteavdelinger i Hæren og Brigade Nord. Anbudsfristen for kontrakten for utbedring av flyoperative flater ved Bardufoss gikk ut i april, mens én kontrakt for nye verkstedarealer og fem kontrakter for modulbygg for kontor, verkstedarealer med mer er ute på anbud nå.

Det etableres også et alliert treningssenter i Sørreisa underlagt Hæren. Senteret skal være et kompetansesenter for amfibieoperasjoner under arktiske forhold som tilrettelegger for samlet amfibietrening av og med allierte styrker.

Marinen

Ramsund orlogsstasjon videreføres som Sjøforsvarets base i nord og videreutvikles for å understøtte den nye fartøysstrukturen i Sjøforsvaret og økt aktivitet fra allierte, inkludert kaianlegg, lagring av ammunisjon, logistikk og vedlikehold og forlegningskapasitet. Eksempelvis vil nye spesialstyrkebåter (Combatant Craft Medium (CCM)) innføres fra 2025 for økt evne til situasjonsforståelse og mobilitet. For å støtte innfasingen skal det etableres forlegnings- og støtteareal, herunder kai-fasiliteter i Ramsund, i tillegg til nødvendige operative fasiliteter.

Orlogsstasjonen skal også videreutvikles for å legge til rette for økt kapasitet til alliert

trening, øving og operasjoner, og etableringen av en maritim Special Operations Task Group (SOTG). Skyte- og øvingsfeltet på Ramneset utbedres for økt treningsaktivitet.

Kystvaktstasjonen på Sortland videreføres som base for Kystvakten og videreutvikles for å understøtte ny fartøysstruktur.

Luftforsvaret

Evenes som hovedbase for maritime patruljefly og med kampflyberedskap: Dette innebærer økning i kapasiteten for å understøtte en styrking av luftvernet, blant annet flere radarer og langtrekkende luftvern. Selve leiren utvikles med økt kapasitet på forlegning, graderte operasjonsfasiliteter og skyte- og øvingsfelt. For å øke utnyttelsen og tilgjengeligheten på operative fly, anskaffes en P-8 simulator som plasseres på Evenes flystasjon.

Anbudsfrist for udefinerte, men store betongarbeider (kontraktverdi over 200 millioner kroner) på Evenes utgikk i mars.

Flystasjonen på Bardufoss utvikles for helikopterstøtte til Hæren, for å håndtere en økning i den allierte deployeringsaktiviteten og som logistisk knutepunkt for Forsvaret.

På Andøya flystasjon etableres en felles øvings- og utviklingsavdeling som skal videreutvikles for å ivareta en operativ satsing på store droner og

romvirksomhet i et flernasjonalt samarbeid. Slik får man utnyttet de tidligere lokalene til de maritime patruljeflyene. Flystasjonsområdet skal på sikt avgi deler av Forsvarets grunn til Andøya Space, hvor man skal styrke sikkerhetsnivået for å tilfredsstillende militære sikkerhetskrav. Dette vil muliggjøre at Andøya Spaceport kan være en ressurs for hurtig oppskytning av erstatningssatellitter enten i en nasjonal eller alliert ramme.

Andøya og Bodø utvikles videre for alliert øving i fred og for mottak av større mengder allierte flystyrker i krise og krig.

Standardisering og hurtigløp

Det skal utarbeides en helhetlig plan for utbygging av eiendom, bygg og anlegg til rett tid, sted og kostnad. Blant annet skal det utvikles standardløsninger for utforming av kaserner, kvarter og boliger, som gjennom økt forutsigbarhet skal gi kortere planleggingstid og bedre kostnadskontroll. Man ønsker også å samle flere prosjekter i større entrepriser for å gjøre det mer attraktivt for større entreprenører, men med krav om lokalt innhold i kontraktene.

Man vil også vurdere nye utbyggingsmodeller, og Akkasæter i Indre Troms nevnes som et eksempel på en fleksibel og kostnadseffektiv modell for rask utvidelse av kapasitet til alliert øving og trening. Utbyggingen består av en kombinasjon av

Forsvarsbyggprosjekter denne våren (utgått tilbudsfrist)

Jobb	Beskrivelse	Tilbudsfrist
1	Utbedring av flyoperative flater - Bardufoss Flystasjon	30.04.2024 12.00
2	Ramsund - P-EBA - Innvendig renovring på forlegning	06.05.2024 12.00
3	Konkurranse C03632 - Sikringsarbeider vei - 100805	03.04.2024 16.00
4	C04718 - 100965 Verkstedbygg Bardufoss - Totalentreprise	26.04.2024 12.00
5	C04469 - Konkurranse asfalt Evenes 20204	08.05.2024 08.30
6	C04327/C0468: Betongarbeider på Evenes flystasjon sesongen 2024/2025	20.03.2024 09.00
7	2024019137 Renovring kaserne Rygge, Rusta leir, Målselv kommune	19.04.2024 12.00
8	2024018781 Renovring Rusta befalsforlegning Senior, Målselv kommune	22.03.2024 12.00
9	2024018010 Renovring forlegning Nymessa, Skjold, Målselv kommune	15.03.2024 12.00
10	303271 Renovring kaserne 2, Trondenes leir, Harstad kommune. Personellrelatert EBA	03.04.2024 12.00
11	160036 Skarsteindalen SØF - Sanering og naturrestaurering	25.04.2024 12.00
12	2024018010 Renovring forlegning Nymessa, Skjold, Målselv kommune	15.03.2024 12.00

Forsvarsbygg - rammeavtaler utlyst

Jobb	Beskrivelse	Referanse ID	Tilbudsfrist
1	Tjenester innenfor drift, vedlikehold og nyanskaffelser av ventilasjons- og avfuktingsanlegg i region nord - 5 delområder	2023/399 Anskaffelsen er delt opp i 5 selvstendig geografiske delområder: 1 - Kontraksnummer R01390 - Kirkenes 2 - Kontraksnummer R01555 - Porsanger 3 - Kontraksnummer R01556 - Midt-Troms 4 - Kontraksnummer R01557 - Hålogaland 5 - Kontraksnummer R01558 - Salten	15.05.2024 12.00
2	Rammeavtale skadedyrbekjempelse	2024/2359	23.05.2024 12.00

Forsvarsbygg - rammeavtaler utlyst (utgått tilbudsfrist)

Jobb	Beskrivelse	Tilbudsfrist
1	R01434 - Rørløpgeretjenester - Region Nord - Distrikt Hålogaland, Harstad	08.04.2024 12.00
2	R01433 - Rørløpgeretjenester - Region Nord - Distrikt Midt-Troms	08.04.2024 12.00
3	R01371 - Service og vedlikehold av reservemagasin - Delkontrakt A - Nord	19.04.2024 12.00
4	100981 - C04760 - Nytt Hovedbygg - Jan Mayen - Byggleidelse - Kvalifikasjonsfase	10.05.2024 12.00

Kilde: Forsvarsbygg / Merzell.no

permanente bygg og teltløsninger.

Regjeringen vil også forsere utbyggingen ved å sette i gang hurtigløp der hvor behovet er

særlig presserende. I nord gjelder dette Setermoen, Bardufoss, Skjold og Porsanger, og som tabellene våre viser, er deler av dette allerede underveis.

Br. Karlsen har investert mange millioner i det nye mottaket for hvitfisk i havna på Husøy. Foto: Tromsbygg Entreprenør AS

Bygde fiske mottak på rekordtid

Fakta: Tromsbygg Entreprenør AS

- Tromsbygg Entreprenør AS ble etablert i 1998
- Daglig leder er Even Edvardsen
- Kompetanse innenfor betong og tømrerarbeider
- I dag teller bedriften 18 ansatte med ingeniørkompetanse og fagarbeidere innen betong og tømrerfaget
- Bedriften har sin base på Storsteinnes i Balsfjord kommune. Selskapet er eid av Even Edvardsen, Vidar Hauglid, Per Myrlund og Arne Edvardsen med 25 prosent av aksjene hver

Vellykket samarbeid mellom Tromsbygg Entreprenør og Br. Karlsen på Husøy.

Av – Edd Meby

- Det har vært et veldig viktig og fint prosjekt for oss, og vi har hatt et svært godt samarbeid med byggherre, sier daglig leder Even Edvardsen i Tromsbygg Entreprenør AS.

Rask fremdrift

Det nye hvitfiskmottaket – en investering anslått til 150-200 millioner kroner - ligger delvis på kai og delvis på land i havna på Husøy. Tromsbygg kom til ferdig fundament på byggeplass i mai 2023.

- Vi startet byggingen 22. mai, og prosjektet var klart til testkjøring nå i mars. Det er veldig raskt, men vi møtte ingen uforutsette problemer underveis. Vi må berømme byggherre Br. Karlsen Eiendom AS. Løpende

avklaringer har vært håndtert effektivt underveis. Det har vært en hyggelig samarbeidstone der alle har ivret for en effektiv og god prosjektgjennomføring.

- Det skal også nevnes at vi var heldige med været. Husøy ligger jo utsatt til på kysten, men vi fikk tidenes sommer, rask fremdrift - og hadde lukket bygg i september, forteller Edvardsen.

1.700 kvadrat

Med ei grunnflate på ca. 1.700

kvadratmeter og to etasjer er mottaket godt synlig i havna, der det ligger rett ved siden av det gamle bruket.

Tromsbygg har hatt rundt åtte ansatte på byggeplassen i anleggsperioden, men på det meste var det 20-25 fagfolk i sving. Tromsbygg har levert betongelementer og bygningsmessige arbeider som teknisk sandwich-himling, vinduer, dører, takteking og malerarbeid. I et bygg der det skal drives med fiskemottak er det strenge krav til bestandige overflater og enkelt renhold, forteller Edvardsen.

- Overflatene på elementene var slipt ferdig fra fabrikk for raskere behandling på byggeplassen.

Lokalt samarbeid

Tromsbygg Entreprenør har spesialisert seg på næringsbygg, og har de siste årene levert krevende storprosjekter som Tine Meieriet sitt nybygg på Storsteinnes og toalettproduksenten Cinderella sin fabrikk på Furufalten. Tromsbygg har med sin nabo Element Nor AS samarbeidet godt på flere andre store og mindre bygg.

- Dette er et samarbeid som styrker oss begge. Tillit er svært viktig i vår bransje, sier Edvardsen, og tror at det er en medvirkende årsak til at Tromsbygg er en foretrukket samarbeidspartner for mange byggherrer og leverandører.

NÆRINGSBYGG/INDUSTRIBYGG/BOLIG

Stål- eller betongbygg. Kontakt oss for tegning og pristilbud

- ✓ VI HAR ERFARINGEN!
- ✓ PROSJEKTERER OG BYGGER!
- ✓ SENTRAL GODKJENNING!

TROMSBYGG
ENTREPRENØR AS
www.tromsbygg.no

Melbu Systems AS er en totalleverandør til fiskerinæringen, havbruk/slakteri og fiskefartøy.

Vi utfører alt av mekanisk arbeid, automasjon og robotisering.

Telefon: 76 11 83 00 • Sminesgata 3 • 8445 Melbu
post@melbusystems.no • www.melbusystems.no

Tøft marked

I en bransje der kriseordet dominerer-er overskriftene ser det ut som om Tromsbygg Entreprenør klarer seg rimelig bra.

- Det er ikke til å legge skjul på at markedet er tøft, men vi har regnet på mange oppdrag og skal regne på enda flere i tiden fremover. Vi ser på en del mindre oppdrag enn vanlig, men det er ikke helsvart, sier Even Edvardsen.

- Normalt er vår ordresreserve på 6-12 måneder. Det blir ukomfortabelt hvis vi kommer under seks måneder, og vi er ikke der.

Overskudd i 2023

I 2022 omsatte selskapet for 85,7 millioner kroner og fikk et driftsresultat på 1,1 millioner. Både han og resten av bransjen har visse forventninger knyttet til Forsvarets økte tilstedeværelse i Troms

og Finnmark, og de investeringer som må gjøres i den forbindelse, for eksempel i Målselv og Bardu.

- Hvordan ser 2023-regnskapet ut?

- Det er litt tidlig å si, men vi får et overskudd som blir noe større enn 2022, og det er vi godt tilfreds med, sier daglig leder Even Edvardsen i Tromsbygg Entreprenør AS.

▶ - Dette er et samarbeid som styrker oss begge. Tillit er svært viktig i vår bransje, sier Edvardsen.

Montering av betongelementer. Foto: Tromsbygg Entreprenør AS

Viktig kontrakt til Vesterålen

Gigantkontrakt sikret arbeid og økonomi for Melbu Systems AS.

På Husøy har vesterålsbedriften det siste året gjennomført sitt største oppdrag noensinne, en kontrakt som for en del år siden ville vært en hel årsomsetning for selskapet fra Melbu.

- Dette er et signaturprosjekt for vår del, og noe det har vært fantastisk artig å få være med på. Br. Karlsen er et familieselskap, en hjørnesteinsbedrift som på en måte er med på å bygge Nord-

Norge, og det får vi være en del av, sier daglig leder Einar Roger Pettersen i Melbu Systems AS.

Hele prosjektet på Husøy innbefatter mottak, sløyelinje, kjøletank, grader, pakkelinje og tomkassesystem.

Alt utstyr levert av Melbu Systems med underleverandører. Den nye fabrikken er mer kompakt og strømlinjeformet enn den gamle produksjonslinja på Husøy, og holder fisken nedkjølt gjennom hele produksjonsprosessen. Dette sikrer optimal kvalitet og gjør at man slipper å flytte fisk frem og tilbake med truck.

Millioner til bedre havn

Regjeringen ga 20 millioner til utbedring av havna i Husøy i fjor.

Husøy havn er en av havnene i Nord-Norge som tar imot aller mest fisk, og den har ikke vært mudret siden 1981. Dermed har den ikke tilstrekkelig dybde for å betjene de største fartøyene som leverer fisk. Dybdeforholdene har ført til grunnberøringer, og de større fartøyene vegrer seg for å gå inn til Husøy.

I mai 2023 mottok Kystverket en bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet om å sette i gang nødvendig arbeid for å utdype havna, inkludert tillatelser og

anbudsutlysning. Prosjektet er ikke en del av dagens Nasjonal Transportplan (NTP) og er ikke tidligere utredet hos Kystverket, men regjeringen bevilget 20 millioner kroner til prosjektet i statsbudsjettet for 2024.

Det må fjernes 120.000 kubikk med stein for at havna skal bli dyp nok for nye, moderne båter. Utbedring av havna er beregnet av Senja kommune til å ha en prislapp på 77 millioner kroner.

Varsel om oppstart av detaljregulering for Husøy havn ble sendt ut i november 2023 og det blir offentlig ettersyn og høring sommeren 2024. Planarbeidet gjøres av Norconsult på vegne av Kystverket.

Utdyping av havna vil gjøre Husøy til en enda mer attraktiv fiskerihavn. Foto: Tromsbygg Entreprenør AS

Vi har utført alt av elektriske installasjoner på nyfabrikken for hvitfisk til Brødrene Karlsen. Vi gratulerer med nytt, flott anlegg!

Autorisert elektroinstallatør
Gundersen
Elektro as

Telefon: 77 84 20 66 • Postboks 380 • 9305 Finnsnes
post@gundersenelektro.no • www.gundersenelektro.no

Vi takker for oppdraget!

Vi har utført løfting og montering!

Tlf.: 950 25 092

www.malselvkran.no

- Vi er av de beste og løfter det meste -

Topp moderne anlegg

Nyfabrikken: Denne produksjonslinjen er erstattet av nytt og moderne utstyr i det nye mottaket til 150 millioner. Foto: Br. Karlsen AS

Tiden var overmoden for å investere i nytt hvitfiskmottak for Br. Karlsen AS.

Av – Edd Meby

- Selv om det står ferdig nå er det flere år siden vi bestemte

oss for å investere. Nå kan vi møte fremtiden med et moderne anlegg. Skulle vi være en aktør i dette markedet så måtte vi agere, sier adm. dir. i Br. Karlsen AS, Rita Karlsen.

Topp moderne

Med ei grunnflate på ca. 1.700 kvadratmeter og to etasjer er det nye mottaket godt synlig

i havna på Husøy på Senja, der det ligger rett ved siden av det gamle bruket - en investering anslått til 150-200 millioner kroner. Hele prosjektet på Husøy innbefatter mottak, sløyelinje, kjøletank, grader, pakkelinje og tomkassesystem. Moderne fiskemottak er mer kompakte og strømlinjeformet enn de gamle produksjonslinjene, som for

Br. Karlsen AS			
År	2021	2022	2023
Driftsinntekter	653.821	500.803	452.068
Driftsresultat	21.469	5.790	-4.047
Ordinært resultat	15.951	4.965	-3.799
Sum egenkapital	25.000	12.000	8.700
Kassebeholdning	2.598	1.772	1.687
Egenkapitalandel	17,40 %	20,90 %	20,10 %

Kilde: Purehelp

eksempel den Br. Karlsen hadde på Husøy, og holder fisken nedkjølt gjennom hele produksjonsprosessen. Dette sikrer optimal kvalitet og gjør at man slipper å flytte fisken frem og tilbake med truck etter at den er tatt på land.

Innkjøringsperiode

Det nye anlegget på Husøy er ennå ikke helt ferdigstilt. Tromsbygg Entreprenør holder ennå på med å bygge sammen det gamle anlegget med det nye, et arbeid som vil være ferdig i løpet av våren.

- Vi har hatt et godt samarbeid med Tromsbygg og anlegget fungerer så langt bra. Vi fikk delvis testet det ut denne vintersesongen, selv om vi ikke kjørte med fullt trøkk da. Med nytt bygg og så mye nytt utstyr regner vi nødvendigvis med en grundig innkjøringsperiode, sier Rita Karlsen.

- Hvordan ble vintersesongen?

- Nedgangen i kvotene gjør at vi tar imot mindre fisk, så vi er jo ikke helt fornøyd.

Leverte innmaten

Det nye mottaket på Husøy har gitt oppdrag til en rekke underleverandører. Innmaten i det nye mottaket er levert av Melbu Systems fra Vesterålen.

- Dette er et signaturprosjekt for vår del, og det har vært fantastisk artig å få være med på. Br. Karlsen er et familiefirma, en hjørnesteinsbedrift som på en måte er med på å bygge Nord-Norge, og det får vi være en del av. Br. Karlsen mener de har fått verdens mest moderne mottak. Det er noe å være stolt over. Sortering av fisk, pakking – alt er automatisert, forteller daglig leder i Melbu Systems AS, Einar Roger Pettersen.

Investerer også i laks

Br. Karlsen er på offensiven – også i laksemarkedet og har nylig investert i nye maskiner for å få en mer effektiv og lønnsom lakseproduksjon. For sjømatkonsernet var det en forutsetning at maskinene fikk forlenget levetiden om de skulle skifte ut deler av maskinparken i produksjonslokalene for laks på Husøya på Senja.

Dynatec er stolt over å være leverandør til Brødrene Karlsen sitt prosessanlegg for mottak og prosessering av hvit fisk. Vi leverte en robotinstallasjon som automatisk palleterer fiskekasser på pall.

Vi takker for tilliten og ønsker Brødrene Karlsen lykke til fremover.

DYNATEC®

Skreddersydde automasjonsløsninger til matbransjen!

DEMANOR

SMARTE LØFT | SMARTE LØSNINGER

Demanor AS har levert og montert en vareløfter med rustfri kledning som har en løfteplattform på 2,7 m. x 2,7 m.

Denne betjener 4 nivåer og har en løftekapasitet på 2000 kg.

Tlf: 32 20 94 00 • Orhusveien 10 • 3070 Sande i Vestfold • www.demanor.no

Svendsen Rør

Vi har installert alt av rør for prosessindustri samt sanitæranlegg til nyfabrikken til Brødrene Karlsen.

Vi takker for oppdraget og gratulerer Brødrene Karlsen med ny fabrikk.

Telefon: 91 10 87 43 • Ringveien 24 • 9300 Finnsnes

For Brødrene Karlsen har vi lagt opp og montert rør til ismaskinen, samt montert isblåser/doseringsmaskin for is.

I nyfabrikken har vi også bygd mesanin (søyler med gulv) med kjøleanlegg oppå.

For Tromsbygg Entreprenør har vi produsert syrefaste lokk til spillvannskum.

Vi takker for oppdragene og gratulerer Brødrene Karlsen med ny, flott fabrikk for hvitfisk på Husøya!

- Reparasjon og vedlikehold
- Utstyrsleveranser
- Prosjektlevering

Ta kontakt med oss for avtale om ditt neste verkstedopphold

BOTNHAMN SVEIS AS

Botnhamnveien 821 • 9373 Botnhamn
Tlf. 77 84 86 00
post@botnhamn.no • www.botnhamn.no

Nytt senter på 12.500 kvadrat

Mørkved Handelspark har leietakere som Tesla, Thansen, Kiwi og Coop. Foto: Fazenda

Handelsparken ligger strategisk plassert rett ved FV80. Foto: Fazenda

Utbygger har også planer andre steder i Nord-Norge.

Av – Edd Meby

Da Mørkved Handelspark utenfor Bodø åpnet 11. april kom det så mye folk at politiet måtte inn å regulere trafikken. Senteret skal romme butikker innenfor ulike nisjer og har leietakere som Tesla, Thansen, Kiwi og Coop sitt byggevarerkonsept OBS Bygg. Handelsparken satser også på tjenester til bil, blant annet med lynladere til elbil og automatiske bilvaskestasjoner.

Strategisk plassert

Handelsparken ligger utenfor Bodø, men strategisk plassert rett ved fylkesvei 80, der det nå er etablert en ny rundkjøring i anledning utbyggingen. Som et knutepunkt for handel har Bodø et stort omland, og for mange av kundene fra distriktet rundt fylkeshovedstaden vil senteret på Mørkved være det første de møter når de kommer kjørende fylkesveien.

Mer i nord

Det er selskapet Fazenda AS som har bygd og står som eier av Mørkved Handelspark. Selskapet jobber med regulering, finansiering, utbygging av bolig og næringseiendommer i hele Norge, og

har levert prosjekter også i Nord-Norge.

- Vi har flere prosjekter på gang i nord, som er litt for tidlig å si noe om nå, sier Arne Bertelsen, prosjektleder utbygging i Fazenda.

Målselv

Men på selskapets nettside omtales et handelsområde på Andslimoen i Målselv kommune der trinn 1 ble bygd for Kiwi og Europris, mens trinn 2 planlegges for to-tre bygg på 4-500 kvadratmeter. Selskapet er også involvert i et prosjekt i Harstad i samarbeid med Hokland Eiendom, utvikler et handelsområde på 10.000 kvadrat på den gamle verftstomten på Seljestad.

Klimabygg

Arbeidet med Mørkved Handelspark startet allerede i 2016.

- Av forskjellige årsaker har det tatt lengre tid enn normalt. Blant annet har vi hatt ervervet areal fra ikke mindre enn ni forskjellige grunneiere. Vi har også brukt mye tid på å få et mer klimatilpasset bygg enn vi så for oss da vi startet i 2016. Heldigvis er klima blitt et mye viktigere tema siden da, og vi er ganske stolte av å ha Nord-Norges største solcelleanlegg på 12.500 kvadratmeter på taket, sier Bertelsen.

Senjaselskapet har også investert i ny filetskanner, en maskin som skanner og inspisierer hver eneste filet for å få nøyaktige data om de fysiske dimensjonene, fargen, melaninflekker, gaping og skinnskader. Dataene brukes til å rangere og distribuere filetene til riktig stasjon og eventuelt videre bearbeiding, før pakking og distribusjon.

Stor aktør

Hjørnesteinsbedriften har virksomheten sin spredt på flere lokaliteter, men basen har alltid vært Husøy. Her har selskapet helt siden starten i 1932 utviklet seg til å bli en stor aktør både i hvitfisk og laks, et selskap som i tillegg til å tjene penger også er opptatt av å tjene lokalsamfunnet. Familiebedriften ledes i dag av Rita Karlsen, som nå styrer et konsern der Br. Karlsen AS i 2022 omsatte for 653 millioner kroner.

- Regnskapet for 2023 er ikke avsluttet ennå, men det ser greit ut, sier Karlsen.

Bedre havn

Husøy havn var i sin tid tilpasset den flåten den skulle betjene, men i takt med større båter har tiden løpt fra havna. Br. Karlsen og andre lokale fiskeriselskap har i mange år jobbet for en utdyping av havna, og fikk i 2023 betalt for innsatsen. Da bevilget regjeringen 20 millioner

kroner som en start på en utdyping. Hele prosjektet er beregnet til 77 millioner kroner, som vil komme over statsbudsjettet de neste årene. Og med tilstrekkelig dybde for større fiskefartøy, øker også sjansen for en oppgradering

av moloen, som er det neste store prosjektet. Da vil Husøy både ha et moderne hvitfiskmottak og en moderne havn, noe som trykker arbeidsplassene og gir aktivitet hele året.

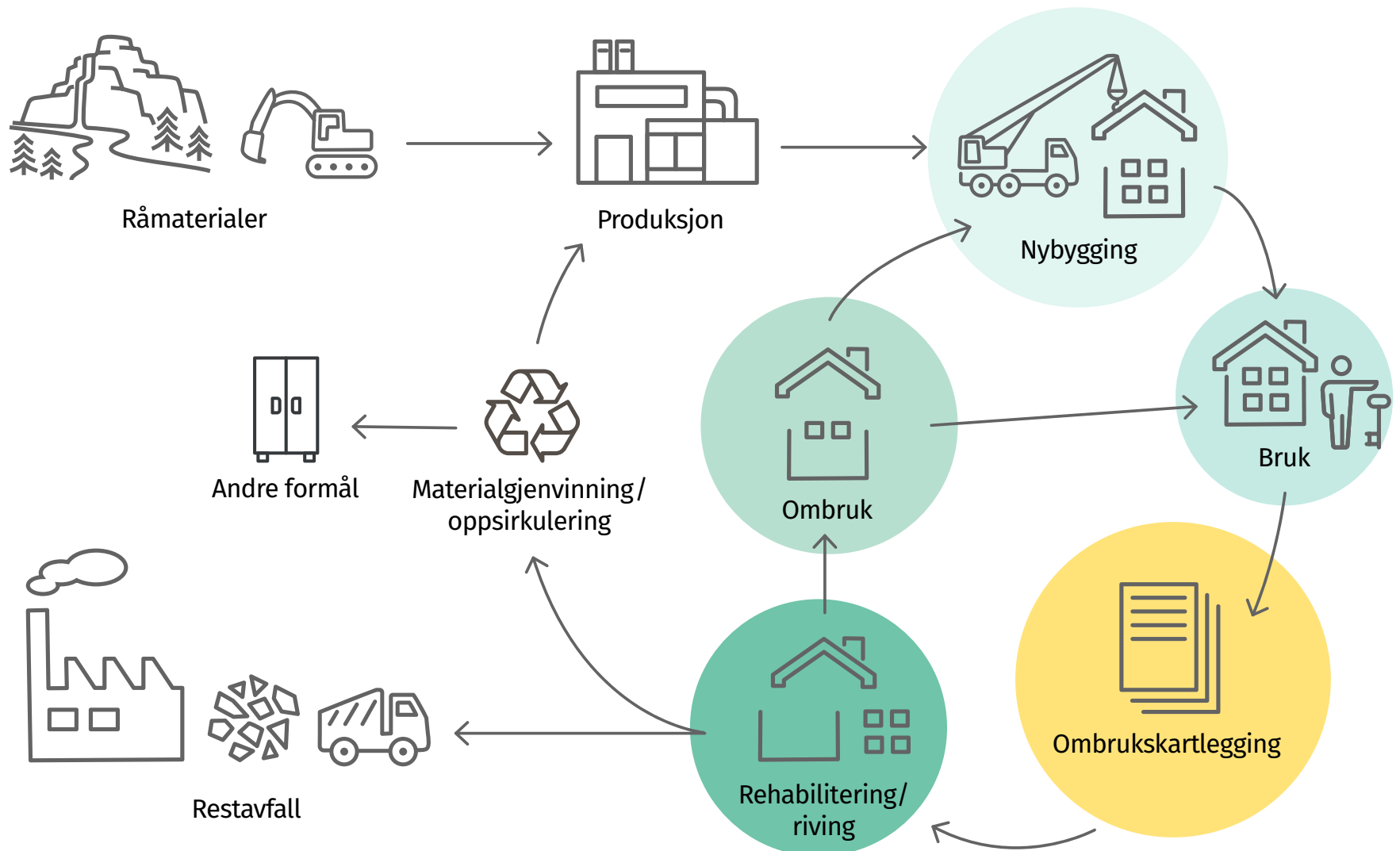
► - Dette er et signaturprosjekt for vår del, og det har vært fantastisk artig å få være med på.

Komplettkurs AS

Vår kompetanse gjør din kompetanse komplett

<ul style="list-style-type: none"> • Personløfter/Lift A-B-C • Maskinførerkurs M1-M6 • Modul 1.1 felles grunnkurs • G11 Stropp og anhukerkurs • G4 Traverskrankurs • G8 Lastebilkrankurs • Båtførerprøven • Fritidsskipper D5L (D5LA) • Førstehjelpskurs 	<ul style="list-style-type: none"> • G20 Fastmontert hydraulisk kran • G1 Mobilkran • G2 Tårnkran • Truckførerkurs t.o.m. 10 tonn • Stortruck over 10 tonn • VHF/SRC Radio- kurs • Riggerkurs • HMS for ledere 	<ul style="list-style-type: none"> • Teleskoptruck C1 & C2 • Varme-arbeiderkurs • ADR-kurs • Arbeidsvarsling-kurs • Fallsikringskurs • Lavtløftende trucker • Stillasbygger kurs • Vinsjkurs • Fadderkurs
---	--	--

- De mest bærekraftige byggene er allerede bygget!

Illustrasjon: Grønn Byggallianse og Statsbygg

I få land bygges det like mye nytt som i Norge. Det er en klimautfordring. Derfor må vi satse på en grønn, sirkulær økonomi.

- Byggsektoren er en klimaversting med utrolige mengder avfall. Ufattelige 2,11 millioner tonn* avfall i året, for å være eksakt. To tredjedeler av dette avfallet kommer fra riving og nybygg.

Hovedsvaret på byggenæringens klimautfordring er gjenbruk av eksisterende bygningsmasse. Og når vi må bygge nytt, kan en ombygging eller et tilbygg til den eksisterende bygning også være en løsning.

Gjenbruk kan være mer krevende enn nybygg, og er ikke nødvendigvis rimeligere heller, men det er ofte et godt miljøvalg. Rehabilitering krever dessuten

langt mer spesialistkompetanse og gir grunnlag for å opprettholde etterspørsel etter kvalifiserte håndverkere her i landet.

Avfallsmengdene fra byggebransjen må gå drastisk ned, og de materialene som rives må inngå i en bærekraftig, sirkulær økonomi der avfallet blir en ressurs som gjenbrukes.

Statsbygg vil stille tøffere krav til ombruk og gjenbruk i årene som kommer.

Harald Vaagaasar Nikolaisen
Administrerende direktør Statsbygg

Foto: Statsbygg/Geir Anders Rybakken Ørslie

* SBB, 2022